

BALOGH TAMÁS

Balkéz Kettő

„De itt még nincs vége a könyvnek. A befejezés még hátravan, és mindaddig nem is jöhet el, míg Blue el nem hagyja a szobát. Így szokott ez lenni a világban: egyetlen momentummal több vagy kevesebb, s oda a kényes egyensúly. Amint azonban feláll a székeről, fejébe nyomja kalapját, és kísétál az ajtón, vége.”

(Paul Auster: Kísértetek)

BK2 nem focista, ahogy neve sugallja, hanem a legjobb barátom. Van *rendes*, polgári neve is, de a rokonságán és a szűk baráti körén kívül más nem tudja, csak így ismerik: Balkéz Kettő. A rokonok, barátok is így szólítják.

Mert hát: illik rá.

Balkezes volt, azazhogy igazából jobbkezes, de mégis balkezes, a szó pejoratív értelmében, és ebből a balkézből volt neki kettő, innen a neve.

Amivel tudta, elvágta magát: PAX tollal (!) gimnáziumban, az egyik kémiaórán; késsel, nem is eggyel, minddel jóformán, de főleg azzal a vadásztőrrel, amit egész délután élesítgetett egy kaszafenő-kövön (kaszafenőkövön?) és Bükkszentkereszten, mert éppen osztálykiránduláson volt, és aztán amikor kipróbálta, gyorsan meggyőződött róla, jó és alapos munkát végzett, írólappal, már nem tudni, hogy; borítékkal, a nyelvet, nyálazás közben; konzervesdobozzal, először kiskorában, az fájt és vérzett a legjobban, azóta tart tőle (gyerekkori aberráció), kövel, cérnával, boros-, sörös-, egyéb üveggel stb. Utoljára éppen söröskupaktól vérzett jobbik kezének hüvelykujja.

Annyira a legjobb barátom, hogy jóformán mindent tudok róla, mert állandóan figyelem és vigyázok rá, mert nevéhez méltón állandóan önvészélyben van, s ha netán vigyázó szemeim nem vetném rá, talán egyszer úgy elválna magát, hogy... Éppen ezért lakását, munkahelyét poloskákkal (lehallgató-készülék értelemben), kamerákkal szereltem fel, útjain követem, tudom, mikor, kivel, mit csinál és hol és hogyan. Ő az élet-célom: megmenteni. Jó ember vagyok én.

Egyvalamit azonban én sem tudhatok róla/belőle: a (ki nem mondott) gondolatait, az érzéseit, a vágyait stb. Ezért kellett volna az előbb (előző bekezdés, első sor, 47–54. karakter, mert 10–10 a margó a jobb és a bal lapszélen) dőlt betűvel írnom a „jóformán” szót, így: *jóformán*, mert valóban, bevallom, én nem vagyok mindent-tudó-ő-elbeszélő, mert 1.: tényleg nem tudok mindent, 2.: én-elbeszélő vagyok (E/1), magamról mindent tudok (ahogy azt a Móriczka), de én nem vagyok fontos, Balkéz a fontos, ő lesz a történet hőse, mert 1.: lesz történet, 2.: Balkéz pedig a hőse neki (hős benne), úgyhogy a történet mégiscsak E/3-as ő-elbeszélő módban lesz, de akkor sem tudok mindent, higgyék el.

A történet ott kezdődik (még itt vagyok benne, bocs), hogy utolsó nagy közös ivászatunk – ahogy szoktam mondani: „az íze miatt” – után a megfelelő módon beállva hazatántorogtunk és elkezdtünk enni. Hej, a részegek szeretnek ám enni! Mit enni?,

zabálni! (A másnapos – fordítottan arányosan – nem.) Én szeltem a kenyeret, Balkéz a kolbászt. Itt követtem el a hibát: az ő részeg kezébe (rész-egész viszony, vagy részeg-egész, he-he) adtam az élesebbik kést és (ez meg egy hülye rím volt) Balkéz ismét hú maradt nevéhez, akármennyire is nem figyeltem most rá: az acél megcsúszott a jó, száraz, tehát kemény bozóti disznóságon, élőhúsba vágott a paprikás és egyebes meg füstölt döghús helyett, fröccsent a vér. Egy üvöltés, de nem Balkézé; az enyém: jobb csuklómat éppen ott és éppen úgy érte a fém, ahogy az öngyilkosok könyvében meg nagyon írva.

Arról fogalmam sincs (nem emlékszem, mert 1.: túlon túl részeg voltam, 2.: életemben először talán elájultam), hogy hogyan éltem túl, de a lényeg az, hogy a Bozóthoz legközelebb eső, tehát negyven kilométerre levő kórházban éledtem fel, mindenféle gépek és csövek között; egyik-másik (mármint cső) mintha belőlem jött volna ki – vagy oda ment, befelé? Alig ismertem magamra.

– Bocs, nem akartam – mondta Balkéz, aki ott ült az ágyam mellett és nagyon agódva nézett. – Élsz?

– Úgy látszik. Baj?

– Azt mondták, lehet, hogy... izé... a vérveszteség. Úgy örülök, hogy élsz! Tudod, nem szívesen öltelek volna meg.

– Rendes vagy. Hogy kerültem ide?

Balkéz megrázta a fejét és most nagyon szomorúan nézett, látszott rajta, csupa lelkiismeret-furdalás az egész srác belülről, már majdnem lyukas. Aztán sóhajtott:

– Nem tudom. En is itt ébredtem, csak korábban és a detoxban. Haragszol?

– Rád?

Most úgy látszik, kicsit hosszúkásra sikeredett a keret, a bevezetés, de a történet előzményeit ismerni kell, szerintem.

Szóval ott feküdtem a kórházban, a „Rád?” után a fájdalomcsillapítóknak meg miknek köszönhetően egy kicsit visszakábultam, aztán amikor ismét öntudatra ébredtem, Balkéz még mindig ott ült.

– Az orvos azt mondta, egy hétig bent kell lenned – szólt igazán nagyon sajnálkozva. – Majd minden nap meglátogatlak.

– Nem, nem, legjobb barátom. Engem itt nem érhet baj... ellenben...

És megbeszéltem (közöltem) Balkézzel a tervem, ami mindkettőnk érdekében fogant meg agyamban: erre a hétre szobafogságra ítélem szörnyű nagy bűne miatt.

– De nem akartam! – kiáltott. – Bocsáss meg!

– Tudod, hogy nincs bocsánat, hiába hát a bánat, légy, ami lennél: férfi, a fű kinő utánad.

– Akkor... már nem vagyunk barátok?

– Hülye. Balfék Balkéz! Csak vicceltem. A szobafogság neked kell, nehogy bűntudatodban esetleg véletlenül kárt tegyél magadban. Ört fogok állítani szobád ajtaja elé, nem mehatsz ki, csak vécére és fürödni, de nagyjából oda is elkísér. Mármint az ő. Vendéget fogadhatsz, amennyit akarsz, mindent csinálhatsz úgy, ahogy eddig, a szobádban, ugye, de figyelni foglak, nehogy megvágd magad. Az ételt és ilyesmit – kávé, ez-az-amaz – készen, a sört bontva kapod, az újságokat frissen, meg minden, jó?

– Ahogy akarod... – felelte teljes beletörődéssel. – Igazad van.

Így került Balkéz a zárt szobába.

Szemmel (miért, mivel lehet még? ó, balga szófosás!) láthatóan BK2 az első napon még nem tudott mit csinálni. Azazhogy igen: pontosan azt, amit eddig: reggel felkelt, pisált, fogat mosott és megmosakodott, kinézett az ablakon (egy embert látott a sarki buszmegállóban; minden nap ott látta), aztán reggelizett (két pár virsli vajaskenyérrel, mert a mustárt utálta, meg a kecsöpöt is), közben elolvasta az újságot, aztán bekapcsolta a tévét és lerogyott egy fotelbe, lábát egy támla nélküli székre tette és bámulta a képdobozt délig; ekkor behozták az ebédet (húsleves csigatésztával, rántott szelet hasábasült burgonyával), közben oda-odanézett a műanyagcsalikra és hiperszuper fogyasztó- és kondicionálógépekre, aztán megivott egy előre meglazított kupakú sört, majd még egyet és még kettőt, ettől aztán elszunyókált egy kicsit, de csak addig, amíg a fotelben ébredve rájött, hogy most videózni kéne neki, de mivel a kölcsönzőbe nem tudott elmenni, elővett egyet saját kazettái közül, valami jó kis agymosó lövöldözős/verekedős/kardozós/baszós filmet és megnézte; ezután a tévében éppen egy brazil sorozat három részét vetítették, amoda meg parlament – olvasni kezdett: egy modern klasszikust vagy egy klasszikus modernt, mindegy volt neki, minek nevezik, ő szeretette (vékony kis könyv volt, gyorsan kivégezte), aztán vacsora (melegszendvics), tévé, benne jó hosszú film, közben egy sör, majd még egy és még kettő, amiktől kissé megálmosodott, de nem nagyon (csak „kissé”), úgyhogy gyorsan megivott még kettőt, hogy nagyon el legyen álmosodva; nagyon elálmosodott; el is aludt, és valamit álmodhatott, mert mosolygott, aztán forgolódott, takarója lecsúszott róla, megint mosolygott, merevedése lett, aztán elmúlt, lemúlt, forgolódott, álmában (ez is hülyeség, de hogy ott benne!; akkor csak álmodná, hogy), alvásában visszahúzta magára a takarót, most már nyugi volt reggelig, amikor is felkelt és ébren lett.

Ekkor történt a változás.

BK2 jelzett egyik őrének, hogy jöjjön be, kérni akar valamit.

„Minden az enyém, azt hiszem. És éppen azért, ahol és ahogy most vagyok.

Eddig milyen? Nem tudom, dönts el te, kedves Olvasó. Habár ennyiből? Szerintem ennyiből – igazad is van – nem tudod, bocs; én sem. Akkor folytatom. Az az igazság, hogy most először ragadtam írás céljából ceruzát; tollat nem adtak, mondván, harmadikos gimnazista koromban – egy kémiaórán – elvágtam magam egy PAX tollal. Szóval először írok, vagy még inkább: jegyzetelek. Amire gondolok, ami az agyamban van.

Agy: kicsi, szürke valami, bezárva a koponyacsontok közé. Kívülről nem is látszik, és ha valaki ragaszkodik ahhoz, hogy „Hiszem, ha látom”, akkor nem is létezik. Csak sebészek, boncnokok, helyszínelők vagy egy szerencsétlen baleset szemtanúi hihetnek benne eszerint.

Az agy tehát egy bezárt valami.

Én is be vagyok zárva.

Eppen ezért korlátlanok a lehetőségeim: bezárt szobám falai számomra nemlétező határok; vagy ha ott is vannak, csak a valós mozgásom terét szűkítik. Az emberét, Balkéz Kettőét, a humanoidét. Az íróét – mert aki ír, az író is mindjárt, ha másképp nem, hát folyamatos melléknévi igenévi értelemben – ellenkezőleg: kinyitják a sorompót. Ki látott már íróét járkálva, biciklizve, sielve vagy úszva írni? A teljes szabadsághoz tehát bezártság kell; no meg egy piros spirálfüzet. De most már az is van, abba írok – az öröm küldtem el érte, ő hozta.

Most tehát a füzet lett az én ketrecem. Szavakba, mondatokba zárom magam, én lettem a szöveg, én nézek vissza minden betűből, de még a szóközökből is. A vessző, a pont

is én vagyok. A legutolsó, szövegvégi ponttal pedig megszűnők létezni. De addig még itt raboskodom a négyzetrácsos lapon.

Bezártak és nekem adták a szabadságot; de én ismét bezárkóztam.

Lehet, hogy így érzem jól magam?

Írok – ezek szerint igen. De szabad is vagyok, hiszen arról írok, amiről akarok.

A legszabadabb rab vagyok vagy a legbezártaabb gondolat?”

Eddig tartott BK2 első szövege. Amikor kész lett, gondolkodott egy ideig, majd sietve felírta az első oldal tetejére a címet: EGY SZOBÁBAN ÉS PAPIRÓN. Így, csupa nagybetűvel. Gondolom nagyon megörült annak, hogy rájött, tud írni, mert még aznap elküldte hozzá a kitépelt lapokat (3. db, mert minden második oldalra írt, elég nagy betűkkel). Én – a kórházba zárt rab – lelkiismeretesen elolvastam, majd amikor szabadon bocsátottak, a következő beszélgetést folytattam BK2-vel:

– Miért kezdte el hirtelen írni?

– Be voltam zárva, és megnyílt előttem a világ. Én voltam az a világ. Már minden, amit addig tettem, untatott, valami újat akartam, de nem látni, hallani, olvasni, hanem alkotni, hogy értelmes nyomot hagyjak magam után, ne csak véres kötéseket, ragtapaszokat vagy éppen papírzsebkendőket. És azért, mert az jött elő az agyamból, hogy még régebben olvastam egy könyvet, Balogh Tibor írta, nem, nem is, nem Tibor, hanem Tamás, és valami pepita borítója volt, meg valami címe, Egy füzet magánélete talán, de nem biztos; jó vékony volt. No, én azt elolvastam, és most arra gondoltam, hogy olyat én is tudok írni. Mít olyat, jobbat! Azok amolyan zsengek, utánzások, ráérzések, meg egy csomó önéletrajz... a vége felé viszont javul a kötet, hosszabb írások, de akkor is: én jobb vagyok. Versengés, felülmúlni akarás; igen, azt hiszem, ez volt az igazi ok.

– Nem ismerem azt a könyvet. Viszont ismerek egy másikat, ami – első szöveged elolvasása után – önkénytelenül is felidéződött bennem.

– Miért?

– Mert szerintem tőle vetted a motívumokat. Név szerint a bezárt szobát és a piros spirálfüzetet. A New York trilógiáról beszélek, melynek szerzője Paul Auster. Ebben a regényciklusban visszatérő motívum mind a kettő.

– Lehet. Őt viszont én nem ismerem.

– Paul Auster, amerikai író. Nem akarok rangsorolni, de Poe, Twain, Hemingway, Heller és a többi nagy klasszikus mellett ő a mai klasszikus. 1947-ben született, egyetemet végzett, de dolgozott is: volt tengerész, telefonközpontos meg miegymás. A New York trilógián kívül a Holdpalotát, A véletlen zenéjét és a Mr. Vertigót olvastam tőle, magyarul más nem jelent meg. Allítólag – ezt a fülszövegek írják – ő a tökéletes életmű megalkotója: sehol egy törés, sehol egy lejtő.

– Még csak nem is hallottam róla. Ennyi talán elég ahhoz, hogy a vádat visszautasítsam. De ha jobban belegondolsz, magad is rájöhetsz, hogy tévedtél: nálam a bezárt szoba nem motívum, hanem életkörülmény. Te zárattál be, barátom. Szobafogságra voltam ítélve. És hogy időm kitöltsem, kértem egy füzetet. Nem egy piros spirálfüzetet kértem, hanem egy akármilyen füzetet. Az őrt kérdezd, aki hozta, hogy miért éppen arra esett a választása. Szóval érted: szó sincs itten irodalmi utánérzésekről, meg már mások által használt és bevált motívumok újraélesztéséről. Amiről én írtam, az a valóság. Semmi fikció. Előttem volt a piros spirálfüzet (ráadásul négyzetrácsos, nem vonalas) és körülöttem a bezárt szoba. Én semmit ki nem találtam. Sőt, meggyőződés, hogy nem is tudtam volna: mivel az ember egy valós világban él, akár akarja, akár nem, csak valós dolgo-

kat ismerhet meg. És az általa megteremtett képzeletvilágban létező dolgok mindig is olyanok lesznek, mint a valódiak; ha nem egészükben, de részletükben biztosan.

- Akkor szerinted fikció nem is létezik?

- Persze hogy nem.

- De hát akkor önmagadnak mondasz ellent a többi szövegedben, amik előtt hangsúlyozod, hogy megpróbálsz *kitalálni* annak a fickónak az élettörténetét.

- Azok sem teljesen fikcionális szövegek. Ott volt az az ember a maga valóságában. Én láttam. Te nem. Neked fikció. Nekem nem.

Miután az ór távozott, Balkéz hátradőlt a széken és rágyújtott. Látszott rajta, hogy nagyon gondolkozik, vagy legalábbis gondolkozni akar; homlokán a ráncok akkorák lettek, mint a Móri árok vagy a víz nélküli Dunameder, aztán hopp, egyszerre eltűntek, Balkéz elmosolyodott és úgy is maradt most már egészen addig, míg őre meg nem érkezett. Egy piros spirálfüzetet hozott neki. Balkéz illedelmesen megköszönte, majd meg sem várva, míg egyedül marad, kinyitotta és nézni kezdte az első lapot. Aztán elnyomta a már füstszűrőig szívott/égett csikket, ceruzát fogott helyette valamelyik balkezébe (úgy láttam, most a jobb oldaliba) és írni kezdett.

Szinte megállás nélkül körmölt a ceruzájával, kettőt lapozott is, majd amikor utoljára megállt és felnézett a füzetből, kész is volt vele, azt hiszem. Mert többet nem írt, letette a ceruzát, rágyújtott. Kivett a hűtőből egy előre meglazított kupakú sört és miközben megitta, átolvasta a szöveget. Nem javított benne. Aztán kitepte a három lapot, hívta órét és odaadta neki a lapokat. Az ór távozott, Balkéz pedig még ücsörgött egy kicsit a széken, majd felállt és az ablakhoz ment. Ezután napi programja ismét visszatért a rendes kerékvágásba: bekapcsolta a tévét és lerogyott egy fotelbe, lábát egy támla nélküli székre tette és bámulta a képdobozt délig; ekkor behozták az ebédet (gulyásleves, gombapörkölt nokedlivel), közben oda-odanézett a szupertakarékos mosószerekre meg a csudásan fénylő szőrű macskákra és -hajú nőkre, aztán megivott egy előre meglazított kupakú sört, majd még egyt és még kettőt, ettől aztán elszunyókált egy kicsit, de csak addig, amíg a fotelben ébredve rájött, hogy most videózni kéne neki, de mivel a kölcsönzőbe nem tudott elmenni, elővett egyet saját kazettái közül, valami jó kis agymosó lövöldözős/verekedős/kardozós/baszós filmet és megnézte; ezután a tévében éppen egy brazil sorozat három részét vetítették, amoda meg parlament – olvasni kezdett: egy modern klasszikust vagy egy klasszikus modernt, mindegy volt neki, minek nevezik, ő szeretette (ez is vékony kis könyv volt, gyorsan kivégezte), aztán vacsora (melegszendvics), tévé, benne jó hosszú film, közben egy sör, majd még egy és még kettő, amiktől kissé megálmosodott, de nem nagyon (csak „kissé”), úgyhogy gyorsan megivott még kettőt, hogy nagyon el legyen álmosodva – nagyon elálmosodott; el is aludt, és valamit álmodhatott, mert mosolygott, aztán forgolódott, takarója lecsúszott róla, megint mosolygott, merevedése lett, aztán elmúlt, lemúlt, forgolódott, álmában (ez is hülyeség, dehogy ott bennel; akkor csak álmodná, hogy), alvásában visszahúzta magára a takarót, most már nyugi volt reggelig, amikor is felkelt és ébren lett.

Ekkor azonban első dolga az volt, hogy belebámult pontosan az egyik kamerába és ezt mondta:

- Vége eddigi életemnek.

Közben persze én sem tétlenül töltöttem napjaim a kórházban. Elolvastam ezt-azt, újságokat, könyveket, néztem az ápolókat és a különféle nőket, betegeket vagy látogató-

kat... Az egyikkel meg is ismerkedtem. Nevét nem árulom el, mert a szöveg maradjon csak fikció; nem kell, hogy mások is ráismerjenek. Mások, mert ő – ha olvassa majd ezt a szöveget – talán felismeri benne önmagát. Ha jól csinálom, igen, de ha jól csinálom, akkor nem. Majd még eldöntöm, hogy mit csináljon. Szóval történt az, hogy ülök az egyik kerti padon és egy vaskos könyvet olvasok. Nem tudom, miért azt olvastam, nem is tetszett, egyáltalán nem tetszett, unalmas volt és nagyon hosszú és nagyon nehéz; egy beteg embernek bizony ez is számít: a könyv súlya. No, ülök és olvasok, amikor is enyhe szellőfuvallat lengette meg a fák és bokrok leveleit (most giccses vagyok, mi?, az is leszek, jó?), a napsugarak az arcomat simogatták és a rigók is nekem énekeltek, és a kis vakond is, amelyik éppen akkor bújt ki a túrásából, amikor jött a szél és a nap, az a kicsi, de nagyon aranyos vakond is rám nézett, ő is látott akkor, csoda történt vele is, mint velem is, mert azt történt, csoda, igazi nagy csoda, így, nagybetűvel: CSODA. Jött egy lány.

Mellette egy fiatalember sétált, őt ismertem. A lányt nem ismertem (de majd hamarosan ki fog derülni, hogy meg fogom ismerni). Persze, ezt csak így: (zárójelben) jegyzem meg, mert ez a történet nem arról szól, hogy én hogy írok meg hogy hogyan pörög az agyam, ha lejtőn van, hanem ez a szöveg Balkéz Kettőről szól, aki ekkor éppen otthon gubbasztott és talán éppen csinált is valamit.

Talán írt. Talán nem.

Nem tudom.

A lényeg az, amit tudok: hogy az az ember, ott, amellet a lány mellett, akit nem ismerek, az ismerősöm. Igaz, hogy régen láttuk utoljára egymást, de pár pillanat múlva már nevet is kapcsolni tudtam az archoz: Bényei Gáspár. Régen többször találkoztunk, zenélünk is együtt egy ideig, aztán valahogy eltűntünk egymás életéből. Pedig, hejh, de nagyon jó cimborák voltunk! Igenbizony. Cim, cim, cimborá, van bora?, cimborá? Ivó-cimborá!

- Szervusz Gáspár. Hogy vagytok? – kérdeztem.

- Ő – és mondott egy nevet, miközben a vele érkezett lányra mutatott –, ő az én megmentőm.

- Örvendek. Köszönöm, hogy megmentette Gáspárt.

- Nincs mit.

A lány elmosolyodott. Én naiv, azt hittem, azért, mert szimpatikusnak talál, hogy van bennem valami tündéri, valami tüneményes vonzóság, vagy csak éppen a mondatom tetszett meg neki, vagy csak egyszerűen ő ilyen kedves, hogy mosolyog azokra, akikkel beszél, na mindegy, elmosolyodott (nagyon szép mosolya volt), azután közölte velünk, hogy úgy érzi, most magunkra kell minket hagynia, hiszen nagyon sok megbeszélésünk lehet, addig elmegy csocsózni, mert idefele jövet látott egy helyet, ahol nagy betűkkel hirdették, hogy bizony, ott van csocsó.

- Találkozunk ugye még? – kérdeztem tőle.

- Miért?

- Várok Reád mindörökké.

Ekkor adott két puszit az arcomra és elment csocsózni.

Gáspár is elmosolyodott – lám, ez mégiscsak egy vidám ország és egy vidám nép, hiszen lám, körülöttem is mindenki mosolyog. Hogy tovább javítsam az átlagot, én is elvigyorodtam.

- Aranyos.

- Igen. Ő mentett meg. Tudod, az egész úgy történt, hogy észre sem vettem. Olyan volt, mint Buda 1541-es ostroma: csak akkor vették észre, amikor már kész volt, a török

benn, a magyar meg kinn. Ez azért meglepő, mert én akartam így csinálni. De úgy lettem megmentve, mint ahogy egy talált szöveget olvas az ember: nem tudod, ki írta, de tetszik, és hatással van rád. Lehet, hogy megváltoztatja az életed. Olyan, mint egy szépséges álom, amelyből nem akarsz felébredni, mert tudod, nagyon jó helyed van neked saját álmodban, és ha felébrednél, már nem az lennél, aki álmodban voltál. Mások azt mondják: minden elalvás egy kis halál. Én azt mondom: minden ébredés egy kis halál. Az ember mindig meghal egy kicsit; mindegyik percben. Szerencsére azonban nem nagyon, én sem, látod: élek!, és ezt neki köszönhetem. Tudod, volt nekem egy elég felemás korszakom, amikor Zsuzsira vártam, és hát bizony valamivel oldanom kellett a feszültséget, amit a várás maga, mint feladat okoz. Aztán megismerkedtem vele, és megváltoztam. Régi énem meghalt, a mostani megszületett. Elhatároztam ugyanis, hogyha már itt van ez a lány, aki talán még az indexemet is kitöltötte volna egyetemista koromban, szóval ha ez a lány most van itt nekem, akkor ne nekem legyen hanem nekem. Mármost hogy az új-nekem. Mert elhatároztam, hogy a régit nem akarom neki megmutatni; éppen ezért abbahagytam az alkoholfüggőségre való látogatásaimat, összeszedtem magam, rendszeresen ettem, futottam, dolgoztam. És szerettem. Majd úgy alakult a dolog, hogy viszont lettem szeretve. És élek. Mert most élek csak igazán. Holnap viszont el kell utaznom: megyek vissza szülőfalumba, Erdőbényére, mert már három éve nem jártam otthon, nem láttam szüleim, rokonaim, barátaim, ismerőseim. Úgy határoztam, és hangsúlyoznám: én döntöttem így, hogy kell egy kis életkörülmény-változtatás. Helyváltoztatás. Hazamegyek és ott fogok lakni ismét a falu utolsó utcájának utolsó házában, melynek egyik oldalán hegyoldal, másikon szakadék... De nem egyedül megyek. És ez a lényeg, tudod?

– Igen. Irigyellek.

– Akkor én megyek is. Jó volt veled beszélgetni. Majd írok, meg majd írsz te is. A címem tudod: Fenyves utca 3. Most már tényleg mennem kell, mert a kedves már biztosan mindenkit megvert csocsóban, és nem szeretném, ha nagyon elkapná a hév és egykézzel kezdene játszani, aztán bekötött szemmel és háttal állva, mert akkor már az isten sem tudja leállítani, csak a csocsó és a csocsó, tudod, és akkor megint nem érnék időben haza, pedig csomagolnunk kell, hiszen holnap utazunk. Na szervusz.

– Szervusz Gáspár. Jó utat.

Miután elment, én is visszatértem a szobámba. Gyanúsán ismerősek voltak nekem azok a mondatok, amiket mondott: hogy hogyan mentette meg őt a lány és hogy hogyan változott meg miatta. Nem voltam benne biztos, hogy hallottam vagy olvastam már őket, de mindegyik úgy hangzott, mintha a sajátom lett volna. Aztán kiderült: kézzel írt naplóm 1994. november 12-i jegyzetében ezt olvastam: „Az egész úgy történt, hogy észre sem vettem. Olyan volt, mint Buda 1541-es ostroma: csak akkor vették észre, amikor már kész volt, a török benn, a magyar meg kinn.” És ott volt a többi mondat is, szóról szóra.

Ekkor az ablakhoz léptem, rajta kinéztem, mint annak idején K. D. mester egy hajnalon, és megláttam a lányt. Fölfelé nézett, éppen a szemembe, jött az elmaradhatatlan mosoly, utána integetett és végül csókot küldve elindult Gáspár után.

En pedig gyorsan kinyitottam az ablakot, hogy a küldemény nehogy lepattanjon az üvegről. Ekkor lépett be az egyik nővér, kiabált, hogy nem szabad kinyitni az ablakot, mert veszélyes, kezd hűlni az idő és ki is lehet esni rajta, mint Bohumil Hrabal, de amit mondott, engem nem érdekelt, mert én a csomaggal voltam elfoglalva. Óvatos kezekkel kibontottam és végre hozzájutottam ahhoz, ami az enyém.

– Köszönöm, Csocsóherceg – suttoztam és bizony, könnyű szökött a szemembe.

Na de félretéve a csinált érzelgősséget, az ajándék annyira feldobott, hogy egy ideig le sem estem: ott lebegtem ég és föld között, mellettem szálltak a madarak, a felhők, a repülő, űrhajók, meteorok, üstökösök, láttam a csillagokat és hallottam a szférák zenéjét, mint K. F. mester, és még ott, a magasban, ideális körülmények között írni kezdtem én is.

Az alábbi szöveggel kapcsolatban előre ki kell jelentenem: az egész fikció. A kedves Olvasó – már ha vagy, de léted reménye legalábbis biztos – az előző látogatás ismeretében tudhatja, hogy semmit sem tudok Csocsóhercegnőről, csak azt, hogy egyek vagyunk mi ketten, hiszen – és most itt egy hosszas, bőbeszédű indoklás következne, de nem, mégsem, higgyék el nekem, nem hazudok, hogy azt hiszem, egyformán gondolkodunk, egyforma a mentalitásunk és az olvasásban is egyformán maximalisták vagyunk, tehát ha valamelyik szerző szövege nagyon megtetszik, akkor azon nyomban gyorsan végigolvasunk tőle mindent, amihez hozzájutunk, a könyvtesteket pedig mindketten egy olyan román gyártmányú összecukható-kinyitható könyvespolcra tesszük, ami borul, de csak az egyik, mindkettőnké a jobb oldalra dől. Na ugye. Hihetsz nekem Olvasó, nem hazudok...

Persze, lehet, hogy hazudok, tegyük fel. Akkor is: honnan tudod, hogy igen? Tudsz te egyáltalán valamit? Mit tudsz te rólam? Még a nevemet sem. Csak azt, hogy ismerem Balkéz Kettőt, miatta vagyok itt, meg hogy ismerem Csocsóhercegnőt, aki miatt írtam egy s mást, meg hogy ismerem Bényei Gáspárt is, meg hogy szövegelek itt össze-vissza, olyasmit, ami talán egyáltalán nem is érdekel téged, de ha így van, és tényleg nem érdekel, akkor egy nagy marha vagy. Miért nem hagyod abba most azonnal? Miért olvastad el eddig? Azt hiszed, fogsz valami újat, valami mást is találni? Hát nem. Hagyd abba nyugodtan, ne fáraszd egymást; elég fáradt vagyok így is, hidd el. Eggyel több vagy kevesebb ember, aki itthagyt rohadni ebben a rohadt kórházban, nem mindegy? Csocsóhercegnőtől legalább kaptam valamit... De tőled? He? Mindegy, nem szakállak tovább, bocs, csak még egy szöveg. Mondom, az egész fikció:

Munkacím: „Nők egymás között”

CSOCSÓHERCEGNŐNEK

Már két napja azon gondolkozom, hogy lehetne megírni azt a történetet, aminek – ha a címére gondolok – először a „Nők egymás között” jut az eszembe. Mintegy munkacímként, amit először felírok a képernyő tetejére, de csak azért, hogy valami formája legyen a szövegnek, elvégre egy szöveg cím nélkül olyan, mint parkoló parkolóór nélkül: a mondatok csak mint hülye elhagyott autók állnának benne, senki se vigyázna rájuk, senki se figyelné őket. Bármelyiket ellophatnák bármikor; de ha van őr, aki mindet látja, akkor bizony nem. No, szóval azon gondolkodtam először, mi lehetne a címe, ami majd végleg a szöveg tetejére kerül, de ezzel még nem boldogultam, úgyhogy gyorsan át is tértem egy másik problémára: milyen legyen az a narrációs eljárás, ami van annyira érdekes és új, hogy egy viszonylag kimerült témát újfélé megközelítésben el tudjak mesélni. Nők egymás között – ugyan, hányan megírták már... gondolj csak Karinthy Frigyesre... jaj, jaj... a Mester után mi újat tudnék én még mondani ebben a témában? Újat semmiféleképpen – csak újszerűen. Ehhez kell a szokatlan megoldás és a számomra elmaradhatatlan poén a végére. Ezenkívül

kell még egy olyan elbeszélői szemszög, amely elfedi azt, hogy bizony megélt események alapján dolgozom. Tehát van egy régi-új témám (mert új mégiscsak van benne, hiszen én ismerek olyan nőt, akit Karinthy nem ismert, sőt, ő még csak nem is csocsózott vele, de úgy, hogy amikor az első meccsen három-nullra elszaladt az ellenfél, akkor a lány azt mondta, innen még nyerünk, és nosza, tényleg, hét-háromra valóban nyertünk is, én meg csak röhögtem, mert mondom: na, végre egy igazi nő, aki sohasem hazudik (erre a mondatra figyelj, mert később még szót ejtek róla, annak ürügyén, miképp ejtettek át engem), no, örültem – és tudod, azt a meccset én játszottam, nem pedig Karinthy, tehát én mégiscsak többet tudok bizonyos szinten, mint ő, tehát mégiscsak van létjogosultsága annak, hogy én erről a témáról írjak valamit. Tehát újra: van egy téma, van egy munkacím, ez rendben, de kell még egy újféle narrációs eljárás, azon belül is egy új elbeszélői pozíció, egy nézőpont, egy hang és egy poén a végére, mert ugye a poén, az utolsó mondat van kész legelőször minden műben, úgy mond: arról szól az összes többi mondat. Plem-pelem és arramanóbatka. Ezt azért mondtam, mert mostanában a modern a divat, az pedig általában tartalmaz olyan nem mindig érthető mondatokat, mint például ez is volt. Te értetted? Nem? Akkor jól van, elég modern vagyok. Szóval van egy téma, mert van, sőt, egy olyan témád van, amilyen másnak biztosan nincs, mert hát te ott voltál azon az estén annál az asztalnál, ahol és amikor a lányok beszélgettek és olyan megrökönyödve bámultál, hogy a lányok nevetni kezdtek – jaj, be szépen csengett az a hang – és mondták, ha ennyire tetszik a helyzet, akkor nosza, írd meg egy novellában. Jó, felelted, jövő hétre készen lesz. Mekkora egy marha vagy te, cimborám. Akkor még nem gondoltad, hogy ennyi gondod lesz ezzel a szöveggel. Akkor még azt hitted, elég ha hirtelen lejegyzeteled pár címszóban az elhangzott beszélgetés témáit és kitalárod az utolsó mondatot, amit meg is mutatsz a lánynak, akivel együtt csocsóztál, hogy tessék, olvasd el, majd amikor nem tudja, sőt, senki sem tudja elolvasni az asztalnál, még én sem, akkor megmondod, hogy mi az, amit te olyan rondán írsz, hogy nemcsak leírni tudod csak te egyedül ilyen rondán, de elolvasni is. Az a mondat, az utolsó mondat, a poén igazán a sajátod volt, csak a tied, erre te: szétesztogattad egyetlen igazi tulajdonod. De hát neked mindig is jó szíved volt, ez nem vitás. Szóval jegyzeteltél, és arra gondoltál, he-he, most fogsz majd csak igazán tündökölni, hogy milyen faszát írtál; aztán otthon rájöttél, hogy hoppá, ez a szöveg nemcsak hogy fásza nem lesz, de egyáltalán nem lesz, mert nem tudod megírni. Aztán arra gondoltál, hogy hoppá, gond van: ha nem tudod megírni, akkor a szöveg nem lesz, márpedig szövegnek lennie kell, hiszen te megígérted, hogy lesz, tehát meg kell tudnod írni, mert csak akkor lesz, mégpedig csak akkor lesz, ha nem lesz közted és a téma között referenciális összefüggés, ha el tudod idegeníteni magadtól annyira azt a beszélgetést, amit hallottál, hogy téma lesz belőle, akkor majd tudsz írni. Mert mire mennél azzal, hogy egyszerűen leírod a beszélgetést, amit a két lány folytatott, de előtte még elszívsz egy szál cigit, pedig aznap is megfogadtad, hogy leszoksz róla, de mégis elszívod, a csikket és a hamut gondosan eltakarítod (álcázod), szóval elszívod, mert úgy érzed, kell egy kis agypihenő, egy-két nyugodt perc, és amikor visszamégy, mielőtt leülnél a számítógép elé, bekapcsolod a magnót, ahol megszólal a Metallica Master of Puppets albuma, és akkor végre leülsz írni, de észreveszed, hogy a nikotin annyira vadul

ütött föbe, hogy hirtelen elfelejtettél gépelni-tudni, összevissza nyomkod a billentyűket, valahogy így: nem is tudom, miewről kaorrok most írni., deck azt, hogy kiről és mikorra (ez azt jelenti: nem is tudom, miről akarok most írni, csak azt, hogy kiről és mikorra), szóval leültél írni, de gyorsan fel is pattantál, mert a nikotin emésztésserkető, rohansz a vécére, de előtte még kikapcsolod a magnót, aztán szarsz és közben gondolkozol, eszedbe jut minden, ami új lesz a szövegben, aztán végzel és visszatérsz, újra bekapcsolod a magnót és végre írni kezdesz: megpróbálsz rekonstruálni azt a beszélgetést, amit a két lány folytatott: szar ez a tea, igen, az enyém is, te, miért nincs benne citrom, nem adtak bele, hozzak, aha, az jó lenne, kicsi szünet, aztán: figyelj, én nem akarok megöregedni, miért nem, hát mert tudom, hogy akkor egy olyan hülye öregasszony lenne belőlem, aki utálja a fiatalokat, egy rigolya, el is tudom képzelni, hogy megyek az utcán és látom őket és mindegyikbe legszívesebben belerúgnék, vagy hogy ülök otthon egyedül, öregem, aztán jönnek a gyerekeim és unokáim, ők is mind fiatalok, és legszívesebben őbeléjük is rúgnék egyet-egyet, mert leszárják az öreg nagyit, hiszen évente csak kétszer jönnek, mondjuk húsvétkor és karácsonykor, szóval ezért nem akarok megöregedni, igen, én sem akarok, feleli a másik, aztán valahogy jön az új téma és korty (citrom már van): minden ember a kis problémáktól öregszik meg, nem a nagyoktól, igen, ez így van, mert tudod, a nagy probléma van, a kicsik meg csak arra jók, hogy elfeledkezz a nagyról, igen, ez így van, és ha csak a nagy problémád lenne, az milyen jó lenne, miért, mi szerinted a nagy probléma, az abortusz, á, az nem, hogyhogy, nekem nagyon is az, nekem nem, nálam egyértelmű, megtartanád, persze, ez nem kérdés, én nem, én viszont nem ölöm meg a gyereket, miért, te elmennél kikapartatni, én igen, az nem is fáj vagy csak egy kicsit és rövid ideig, nem, az akkor is nagyon fáj, és én mindenféleképpen megtartatnám, mert én nem vagyok gyilkos, legfőképpen nem gyermekgyilkos, igen, igazad van, de akkor is, ha majd lesz egzisztenciám, én akkor akarok gyereket, addig vigyázni kell, igen, és utálok a majomcsíkos ruhákat, nagybátyám is vett egyet nekem a múltkor, de annyira nem tetszett, hogy visszaváltattam, de tudod, alig tudtam helyette mást venni, bezzeg a fiúk, ők teljesen máshogy vannak ezzel, nekik az anyjuk vásárol, nekik minden gatyájukat az anyjuk veszi, én viszont nem bírnám, ha a fehérneműimet nem magam válogatnám meg, igen, én sem, én is mindig magamnak vásárolok, és utálok a boxernadrágot, és utálok minden dugós ruhát, igen, én is, igen, igen, és, és, és... és hallgatnád tovább a beszélgetést, amit később emígyen le is jegyzetelsz, és a beszélgetés közben te szorgosan kussolsz, csak a szemed kerekedik egy-egy témánál és vigyorogsz, írás közben pedig azon gondolkozol, most azt leírd-e, neked mi volt a véleményed ezekben a dolgokban, hogy bevalld-e két mondat között, hogy igen, bizony, igenbizony a te gatyáidat is az anyád veszi, meg nagyanyád, mert náluk az a szokás, hogy mindig ruhát adnak ajándékba, és hogy már kezd kurvára elegend lenni belőle, inkább az ára kéne, és kurvára unod már, hogy mindenből annyi van otthon, és kurvára unod már ezt a mondatot is, úgyhogy gyorsan befejezed egy ponttal, mondjuk itt. Szóval mire mennék ezzel a lejegyzetelt beszélgetéssel? Ez még nem irodalom, ez még csak egy riport, egy szociográfia, annak is csak alapanyaga. Pedig a képernyő megtelt vele, most veszem csak észre, hogy már az ötödik oldalon járok és még nem beszéltem semmiről. Nem baj, együtt örvendek veled, hiszen jól

tudom, már megvan a poénod, amit megmutattál a lányoknak, tudod, amit nem tudtak elolvasni. Ez az, hogy „Ja, te is itt vagy?”. Ez persze csak úgy poén, ha egy-az-egyben adod vissza a beszélgetést, szót sem ejtesz arról, hogy te is ott voltál, amikor a beszélgetés elhangzott, mert csak az utolsó mondatban derülne ki, igen, abban, hogy „Ja, te is itt vagy?”, mert ez akkor azt jelentené, hogy a lányok annyira belefeledkeztek a dumcsiba, mint rólad el, és csak a legvégén vennének észre, hogy ja, te is ott voltál. Igen, ez jó poén, csak hogy szerinted már kevés. Szerintem is. És engem az is zavar, hogy tudom, hogy eme ominózus beszélgetés után mi történt veled: hogy Csocsóhercegnő – így hívod őt az ajánlásban, mert a nevét nem írod le, mert csak – olyan aranyosan baszta át a fejed, hogy csak na, hogy te csak néztél, te még csak ültél az asztalnál, és már akkor tudtad, hogy át lettél baszva, de nagyon aranyosan, és hogy semmi harag nem volt benned, inkább öröm, hogy végre, na, hogy végre találkoztál egy olyan nővel, aki ilyen aranyosan át tudta baszni az agyad, ezt ilyen csúnyán gondoltad, de közben kedvesem mosolyogtál. Igen, én tudom, mert én is ott voltam. Mondtam, hogy lesz még szó a hazudásról: életed legaranyosabb hazugságát hallottam. És azt is tudom, hogy ezért nem tudod megírni azt a bizonyos beszélgetést, mert közben megváltozott az egész helyzet, és hiába nézed a jegyzetet, amit készítettél, nem mégy vele semmire, mert a szöveg már régen nem arról szól, amiről eltervezted (utasításba kaptad), hogy megírod, hanem másról, és ez a más lehet Más, nagybetűvel, és lehet más, kisbetűvel, és akkor ez a kisbetűs más ez te vagy illetve kínlódásod, hogy mégiscsak megírd a szöveget, hiszen megígérted. Tudom, nem hagyod cserben ígéreteidet, nem vagy te áruló, éppen ezért nekiülsz újra, írsz és írsz, nem tudod, mit, de nem is baj, hiszen a szöveg úgyis alakítja önmagát, meg alakít téged is, átalakítja érzelmeid, gondolataid, átalakítja múltadat, jelenedet, és *reméled, jövődet is át fogja alakítani*, mert rád férne bazdmeg, igenbizony. Ez a mondatod szedd félkövérrrel és húzd alá, mert fontos! Ez a szöveg most a legfontosabb az életedben. Nyugi, az enyémben is. Menjél, pihenj egy kicsit, majd én befejezem a történetet. Úgyis olvastam már, amit írtál, itt ültem én is végig. Tudod, az a baj, hogy ragaszkodsz az eredeti poénhoz. Jól van na, akkor megtartom én is, csak egy kicsit máshogy: kitalállok még egy csavart, ami aztán már végleg más jelentést fog adni a szövegnek. Én már tudom, mi az, de látom, hogy a hatodik oldalnak is mindjárt vége, és mivel ide már úgysem férne ki a mondandóm – máris átértem a hetedikre –, inkább itt folytatom, az új oldalon. Ez az irodalom: szófosás. Nahát, akkor fossunk tovább, már úgyszincs sok hátra, érzik a beleim, hogy mindjárt készen vagyok és lehet törölni. Tehát szerintem legyen a szövegnek az új vége az, hogy kiderül, hogy nem is a két lány beszélget, illetve az, hogy két férfi beszélget arról, illetve egy férfi beszél a másiknak arról, hogy meg kéne írni egy olyan szöveget, ahol két lány beszélget egymással, úgy, hogy közben nem veszik észre a férfit, és a poén az, hogy stimmel az utolsó mondat, mert a szöveget elbeszélő férfi annyira belefeledkezik abba, hogy elmesélje neked ezt az egészet, hogy most felpillant és csak ennyit tud mondani a lánynak az agyában: „Ja, te is itt vagy?”

Jó mi? Érdemes volt elolvasni? Nekem megírni igen. No.

„No”, mondtam itt az utolsó sorban. Englisül: nem. Tehát: régóta nem szóltam már Balkézről, itt az ideje. (Persze, megjegyzem, eddig nem tudtam mit, mert hát ő ugye ott van, én meg itt.) De kettőnk sorsa ismét összefonódott. Két nappal azután, hogy Csocsóhercegnő eltűnt a sarkon és így életem része lett, vaskos levelet kaptam Balkéztől. Kibontván a csomagot sok-sok teleírt kockás (négyzetrácsos) spirálfüzetlapot találtam benne, meg még egyet, de az nem volt teleírva. Azon csak ennyi állt:

„Ezeket itt és most írtam a bezárt szobában. Remélem jobban vagy. Olvasd el őket! Vagy ne. A te dolgod. Én csak megírtam őket, magamat. A lapok, szövegek én vagyok. Vigyázz, el ne vágjanak.

Barátod: Balkéz.”

Nosza, meglepődtem: az én Balkéz barátom ír? Mióta ír? És egyáltalán: tud írni? Eme önmagának feltett kérdésekre a választ a lapokon remélve elkezdtem őket olvasni:

ÖNMAGÁNAK FELADATOT ADVA

Csak egy névjegykártya volt a kezemben. Megbízom sem tudott több információt adni, csak azt tanácsolta, szagoljam meg. Mármint a névjegykártyát.

A papírdarabnak Skorpió arcszesz szaga volt.

Ennyit tudtam az ügy elején.

Nem gondoltam én, hogy egykor majd az orrommal fogok majd pénzt keresni. Nyugodtan üldögéltem szerény irodámban, reggeli kávémat kortyolgattam és a legyeket hajtottam egy összetekert újsággal, amikor megszólalt a telefon.

– Halló! Itt James Space.

– A nyomozó?

– Maradjunk inkább a magádetektívnel. Mit óhajt?

– Megbízásom van az ön számára. Találkozhatunk személyesen?

– Hol és mikor?

– Fél óra múlva az irodája melletti kávézóban. Rendben?

– Igen. Az előleget hozza magával! Elvállalom az ügyet.

Volt még időm, hajtottam tovább a legyeket, aztán rágyújtottam és azon kezdtem el gondolkozni, vajon nem tettem-e elhamarkodott lépést. Láthatlanba vállaltam el az ügyet, amiről semmit sem tudok. Lehet, hogy lopás, lehet, hogy féltékenység, de az is lehet, hogy gyilkosság, maffia, mindenféle rossz. De kellett a pénz. Éppen le voltam égve, hetek óta nem volt ügyfelem. Ezért mondtam azonnal igent. Meg aztán bíztam is magamban; eddig minden ügyet megoldottam; kivéve azt a nyolcvanhetest, amikor az összes gyanúsított, de még a megbízó is meghalt egy autóbalesetben. Azt az egyet hagytam félbe, de nem volt más választásom. Ez a mostani sem lehet túl különleges.

Fél óra múlva lent ültem a kávézó egyik asztalánál és nem csináltam semmit. Számban cigaretta, előttem híg kávé, de jóformán csak a szokás kedvéért: hogy néz ki egy magádetektív kávé és cigaretta nélkül? Még komolytalannak nézik:

nem is fáradt, nem is hajszolja magát, nem is ideges a sok rejtély miatt. Éppen szándékosan remegő kézzel kortyoltam a már langyos lötyyből, amikor egy férfi lépett hozzám.

- Mr. Space?

- Az vagyok. Ha nem tévedek, önnel beszéltem telefonon.

- Igen. Kér egy italt?

- Egy sört, köszönöm. - A detektívnek ügye sört is kell innia.

- Köszönöm, hogy elvállalta az ügyet. Remélem, akkor sem lép vissza, ha hallotta, miről van szó. Ön a harmadik magádetektív, akit megkerestem.

- Mi lett az két kollégával?

- Az első nem vállalta, a második pedig fél év után teljesen megtörtén, egy idegösszeroppanás után adta vissza az ügyet. Önben van minden reményem.

- Bennem bízhat. Miről van szó?

Az ilyen ügyek mindennaposak a szakmában: van egy férfi és van egy nő, akik szerették egymást, aztán megjelenik egy rejtélyes harmadik, és na... szerelmi háromszög alakul ki. A férj féltékeny lesz, figyelteti a nőt, aki persze mindent tagad, egyre rafináltabb helyen és módon találkozik a kettes számú férfival, „visszatér” az egyes számúhoz és látszólag helyreáll a rend. Azonban az egyes megsejt valamit, és átnézi a nő táskáját, ahol egy névjegykártyára bukkan. (Abban találja az enyémet is, amiről azonban nem tudni, hogyan jutott a nőhöz - talán az egyik ismerősétől kapta.) Ez eddig az évszázad legegyszerűbb ügye lenne: egy névjegykártyán ott az összes fontos információ: név, lakcím, telefonszám. Csakhogy ezen a névjegykártyán a feleség adatai vannak, és a Skorpió arcszesz nyoma. (Átvette az enyém is.) Tehát a nő odaadta egy Skorpió arcszeszt használó férfinak a névjegykártyáját; de miért volt ugyanez a kártya a táskájában? Miért adta vissza a férfi vagy miért kérte vissza a nő?

- Elég szokatlan fordulat. Maga mit gondolt, miért kapta vissza a felesége?

- Hát ez az. Nem értem. Mintha azt akarná, hogy tudjam: Skorpió arcszeszt használ a szeretője.

- Igen, valószínűleg arról van szó. Mikor kezdjek?

- Ha tudna, azonnal. Itt az előleg. Ötszáz dollár elég lesz? Utána - ha jól informáltak - napi egy százas.

- Úgyvan. Pár nap, és meglesz az illető, nyugodjon meg.

- Köszönöm. Tényleg, maga milyen arcszeszt használ?

- Skorpiót.

- Igen?

- Azért ne gondoljon rosszra, elég elterjedt márka. Nem én vagyok az, akit keresek.

Magyarázkodni kezdett, hogy bocsánatot kér a hangsúlyért, nem akart ő gyanúsítani engem, dehogyis, hiszen kiben bízna, ha nem bennem, mire én megnyugtattam, hogy nem történt semmi, és mondtam neki, hogy kösz a sört és majd jelentkezem, ha jutok valamire.

Nem szeretek ügyfélnek hazudni, de ez esetben elkerülhetetlen volt. Hogy mondjam el, hogy elhiggyék?

Megbízom feleségét fél évvel ezelőtt ismertem meg, és szinte első látásra szereltem szövődött kettőnk között. A névjegykártya is az én ötletem volt: így tereltem el magamról a gyanút: a férjjel már az első beszélgetésünkön tisztáztam

a kérdést; még ő kért bocsánatot, amikor „lebuktattam” magam. Igen, én voltam az, akit keresek. Meg kell találnom magam, és lezárhatom az ügyet. De le akarom-e zárni? Természetesen nem. Ezért úgy kezdtem el a nyomozást, mint mindegyik másikat: adatgyűjtést indítottam magam ellen. Figyeltem a szeretőm, hová megy, mikor találkozik velem (ilyenkor jókat neveltünk a férjén, hogy hogyan reagált arra, amikor megtudta, hogy én is Skorpiót használok), követtem a boltokba, az éttermekbe. Már ismertem napi rendjét, de sajnos az illető férfiről nem tudtam semmit. Telefonáltam a férjnek, hogy oké, halad az ügy, szorul a hurok, már tudom, kik nem lehetnek. Nagyon örült, s akár mennyire is tiltakoztam, felemelte napidíjam százhusz dollárra. Mondhatom, megdolgoztam a pénzemért: csak kerestem, kerestem magam. De nem volt szabad megtalálnom. Csődöt nem jelenthettem, eredménnyel nem szolgálhattam, de a pénzre szükségem volt. Kitaláltam hát, hogy azt mondom a férjnek, biztos tippet kaptam, hogy a felesége és az ismeretlen férfi hol fog találkozni másnap reggel. Javasoltam, jöjjön velem, és akkor majd rajtakapjuk őket.

Természetesen beleegyezett. Ott álltunk reggel a sarkon, jött is a feleség – de egyedül.

– Szervusz drágám. Hogyhogy itt vagy? – kérdezte férjét.

– Én csak...

– És ön? Önt nem ismerem. Drágám, bemutatnál az úrnak?

– Persze. Az úr James Space, jóbarátom és üzlettársam. A hölgy pedig a feleségem.

– Sokat hallottam már önről. Örülök, hogy megismerhetem.

Hát így történt, hogy ismét csak igazam lett: a feleség valóban találkozott a sarkon a szeretőjével, mégpedig a férj szeme láttára. Az ügy ezzel le volt zárva; szerencsére a szerencsétlen férj ezt nem tudta: másnap reggel újra felhívott. Arra kért, hogy azt a sarkot, ahol találkoztam a feleségével, állandó megfigyelés alatt tartsam, mert érzi, hogy ott fog eldőlni minden. A költségeimet továbbra is fedezi, nekem csak várnom kell ott a sarkon. Elfogadtam az új feladatot. Itt vagyok.

MINDIG ÖNMAGÁT KERESVE

Ő tudja legkevésbé, hogyan történt. Azt sem tudja, miért, mikor, hol történt. Csak azt tudja, kivel történt. Vele. De ő egy tudatlan ember, és azt sem tudja, hogy ki ő. Most éppen ez a legnagyobb gondja.

Arra ébred, hogy valaki rázza a vállát. Körülnéz, de nem lát senki mást, csak a kalauzt; ő pedig a vállát rázta.

– A jegyét kérem, legyenszíves.

– Ja, igen. Úgy látszik, elszunyókáltam. Bocsánat.

– Nem történt semmi.

Odaadja a jegyet, ismét körülnéz a kocsiban. Tényleg csak ő ül egyedül benne.

– Ez a vonat mindig ilyen zsúfolt? – kérdezi.

- Nem, csak most. Mi sem értjük az esetet: az egyik állomáson egyszer csak mindenki leszállt, érti, mindenki. Csak - úgy látszik - maga nem. Biztosan azért, mert aludt. Ha nem alszik, lehet, hogy maga is leszáll.

- Miért szálltam volna le, amikor még nem érkeztem meg? Én még megyek.

- Igen, tudom. De ezen a vonaton többen voltak olyanok, akik tovább mennek, ismerem őket, mindennap megteszik az utat oda-vissza. Azt mondja meg, ők miért szálltak le?

- Engem kérdez? Én aludtam.

Valami hiányérzete támad, de egyelőre még nem tudja szavakba foglalni. Újra körülnéz, aztán csak kifele az ablakon; ott sem lát semmit, sötét éjszaka volt.

- Egyébként, már elnézést, hogy megkérdézem - szól a kalauz, miközben visszaadja a jegyet -, miért vett kettőt?

- Mi kettőt? Miről beszél?

- A két jegyről. Ön két jeggyel utazik, pedig egyedül van.

- Nem értem.

- Maga két jegyet vett, egy útra. Miért? Vagy lemaradt a társa? Akkor visszaválthatja a kezeletlen jegyet.

- Nem tudom, miről beszél. Én egyedül utazom, mindig is egyedül utazom. Nem várok senkit, nem veszek senkinek jegyet; csak magamnak, ugye, he-he.

De ez már ideges kacaj volt. A nemértésé.

- Pedig biztos, hogy maga vette a jegyet. Egymás mellé szólnak.

- Nem létezik. De ha tényleg visszaváltják, akkor rendben, én csak nyerek az ügyön. Mikor érkezünk meg?

- Hova?

- Látja a jegyet. Számolja ki!

- Tíz perc múlva. Ha tud, most már ne aludjon el, mert föntmarad, és majd csak a takarítók ébresztik holnap reggel.

- Jó, azt hiszem, menni fog. Viszlát.

- Viszontlátásra.

A kalauz a vonat eleje felé indul, hátha felszáll valaki. Ő pedig már érzi, hogy nem fog újra elaludni. Sejtí, hogy még nagyon sok ideig nem fog tudni újra elaludni.

Közben rájön, hogy semmit sem tud. Sem a másik jegy rejtélyét, sem azt, hogy meddig megy, sem azt, hogy honnan jön, sem a nevét, sem a foglalkozását. Semmit sem tud azon kívül, hogy ül egy vonaton, és hogy megérkezik valahová, mert minden utas megérkezik egyszer valahová. Hogy ő hová fog, talán kiderül.

Van némi ismerete az amnéziáról, hogy az ember elfelejti kicsoda, és hogy az emlékek vagy visszatérnek, vagy nem, és hogy a családtagok, ismerősök segíthetnek visszahozni őket. Vagy őt. Mert lehet, nem ő hagyta el az emlékeit, hanem ahogy az összes utas a vonatot, az emlékei hagyták el őt. És rokonok, ismerősök segítségében bízni? Kik a rokonai, ismerősei? Van felesége, gyereke? Apja, anyja él még? Van-e munkahelye, és ott van-e főnöke? Vagy ő a főnök? Nem volt a körmei alatt olajos sár.

Legelőször is a személyazonosságát deríti ki, dönti el. Benyúl zakója belső zsebébe az igazolványaiért. Nem találja őket. Jogosítványt, hitelkártyát sem. Táskája sincs. Úgy tűnik, tökéletesen nincs semmije – de volt-e egyáltalán?

Bűntény történt? De mi volt az indíték? És ki a tettes? És főleg: ki az áldozat?

Mindenki, aki nincs a vonaton, gyanúsított. Aki rajta van, ártatlan.

Most a mellette levő ülőhelyet vizsgálja: az ülés párnáján még ott az enyhe bemélyedés; tényleg valaki nyoma. Talál pár hosszú, szőke hajszálat, finomságukból és ápoltságukból arra következtet, valószínűleg nőé. Talán a felesége. Aztán a szemetest nézi meg; pár koszos papír zsebkendő, egy banánhéj és egy rágógumi, amin még ott voltak a fogak nyomai. Még mindig nem tud semmit; bár a papír zsebkendők tartalma tényleg nőiesnek tűnik.

Aztán a jegyet nézi, majd ismét a zsebeit, és a legeldugottabb, soha nem használt órazsebben papír zörög. Kiveszi: villanyszámla. Elég sok fogyasztást mutat; ez azt jelenti, nagycsaládos, és valaki mindig nézi otthon a tévét?

Nem sokkal bár, de okosabb. Azt már tudja, hogy melyik városban kell le szállnia, hiszen a számlán – ha az ő címe nem is, de – rajta van az áramszolgáltató címe. Elhatározza, hogy holnap reggel azonnal odamegy.

Közben letelik a tíz perc, és a vonat megáll egy olyan városban, amelyről semmi emléke nincsen. De le kell szállnia.

Visszaváltja ismeretlen útitársának kezeletlen jegyét, lesz egy kevés pénz. Elindul a városban, hogy keressen egy nyitva tartó helyet, ahol ihat egy kávé és elszívhat egy szál cigit. Nem emlékezik ugyan arra, hogy dohányzik-e vagy sem, csak azt érzi, hogy most nem. Ez pedig a hiány jele. Lehet, hogy éppen leszokófélben van? Vagy a cigarettáját is elvették?

Talál egy nonstop kocsmát, reggel pedig némi kérdezősködés után ott topog már nyitás előtt az áramszolgáltató vállalat épülete előtt.

– Elnézést, hölgyem – szólítja meg az egyik alkalmazottat –, meg tudná nekem mondani, hogy ki vagyok?

– Menjen a fenébe, bunkó! Szórakozzon mással!

– Nem, elnézést, nem értem. Nem értheti. Én sem értem még. Arra szeretném megkérni, hogy a villanyszámla száma alapján meg tudná-e mondani a lakcímet és hogy ki lakik ott.

– Éppen... megnézhetem a számítógépben.

– Lekötelezne.

A nő pár perc múlva egy nyomtatott lappal tér vissza.

– A lakástulajdonos neve Peter Stranger. Hogy hívhatnak valakit így? A lakcím pedig... De tudja mit? Itt a lap, úgymint magának nyomtattam.

– Köszönöm. Örök hálám fogja kísérsni.

– Jó, nem bánom. Sok szerencsét!

Talánpeterstranger elindul a megadott címre.

Oda is ér, egy átlagosnál szebb és nagyobb ház előtt találja magát. Az ajtó be van zárva, a csengetésre nem felel senki.

Elsétál a szomszéd épületig; ott egy nő éppen füvet nyír.

– Kezét csokolom, hölgyem.

– Jó napot. Segíthetek?

– Meg tudná mondani, kik laknak itt a szomszédban?

– Peter Strangerék laktak.

- Csak múltidőben?
 - Igen. Ki akarja bérelni?
 - Nem, nem. És ez a Peter Stranger... megismerné?
 - Persze, két évig voltunk szomszédok. De nem hiszem, hogy találkozunk valaha is.
 - És hogy néz ki?
 - Úgy, mint maga: férfi. Magas, barna hajú. Ugyanilyen öltönyt, cipőt hord, és azt hiszem, van ilyen nyakkendője is.
 - Nem lehet, hogy én vagyok az?
 - Haha, jó humora van... Hogy maga lenne Stranger? Ez jó... nagyon jó... Bocsánat... Maga nem lehet Peter Stranger.
 - Miért nem?
 - Mert három éve meghalt. Azért költözött el a felesége a két gyerekkel.
 - És nem tudja, hová?
 - Nem, sajnos nem.
- A lakásban megszólal a telefon.
- Bocsánat, szaladnom kell. Viszlát!
 - Kezét csókolom – dűnnyögi nempeterstanger magának –, köszönöm szépen.

Nemhogy múltja nincs, jövője sem. Nincs nyom, amin elindulhat. Egy volt, az meg... kiderült, hogy ő talán egy három évvel ezelőtt megboldogult férfi, akin talán azóta ugyanaz a ruha van, és nem ismerik meg, mert egy halottat soha nem szoktak megismerni. Nem tud mit csinálni. Elindul akármerre.

Találkozik egy postással, aki felismerni véli, de nem tudja nevét, viszont – azt hiszi –, nemegyszer látta már. Egy buszmegállóban szokta látni, hogy vár valakit. Elmondja, hogyan jut el oda, aztán továbbáll.

Ő is. A buszmegállóba megy. Az utolsó reménye.

Tíz évig minden nap ott vár. Lehet, hogy az a valaki, akit vár, minden nap megérkezik, de ő nem tudja, hogy őt várja. Viszont talán az nem ismeri meg, akit vár: megváltozott a külseje. A ruhája is rongyos már.

Aztán amikor letelik a tíz év várakozási idő, elgondolkozik azon, mit csináljon. Úgy dönt, vár még egy kicsit.

MERT NEM TUD MÁSRÓL ÍRNI

Jogos a kérdés: megérkezhet-e egy nemlétező személy a busszal (vagy akármi mással, akár gyalog is), és elindulhat-e? És ha elindulhat, akkor meg is érkezik? Vagy ha megérkezik, akkor el is indult? Ilyeneken lehet gondolkozni, tudom, többen teszik ezt, de nem érdemes. Badarság. Én tudom, hogy a válasz: igen.

Mint ahogy egy régi ismerősöm, Balogh Tamás is tudja ezt. Azért vár olyan sokat.

Mert vár, mert nem tud mást csinálni. Évekkel ezelőtt még írt egy-két novellát, aztán már csak jegyzetelt. Tavaly ezt is abbahagyta, rájött, nem megy neki az írás, impotens lett a szavak iránt, nem állt fel a fogalmazófütyije. Ennek a végső állapotnak a jeleit már korábban is észlelte: rosszabb perceiben elhitte

egynémely kritikus véleményét, miszerint ő tehetségtelen, csupán kiadói tévedés (mármint az, hogy kiadták az első könyvét, mert ugye semmiféle rokoni szál nem fűzte hozzájuk), és ezek a percek nem egyszer napokká, hetekké nyúltak. Egyre többször, egyre hosszabb ideig. Persze olyan időszak is volt Balogh életében, amikor napi tíz-tizenkét oldalt is tudott írni – ezek persze első változatok voltak, de akkor is: a számítógép billentyűit akkor is le kell ütni, ha a mondat később nem lesz a papíron.

Eleinte azt hitték róla és ő is magáról, hogy valami skizofrénszerű meghasonlottság van őbenne, mert hol Joseph K.-i depresszió, hol raszkolnyikovos felsőbbiségérzet uralkodott el rajta; előbbi a terméketlen, utóbbi a termékeny időszakban. Aztán rájött, hogy eme kettősség bizony nem belőle fakad, hanem okozza valaki.

Rájött, hogy mindennek én vagyok az oka.

Amikor ír, illetve pontosabban: írt, akkor hősei akaratlanul is mindig hasonlítanak rá. Nem alteregók, ilyenek nincsenek, csak nagyon hasonlítanak rá különben és/vagy belsőben, ugyanúgy tesznek-vesznek a világban, ugyanúgy gondolkodnak, éreznek, beszélnek és írnak. Mert Balogh hősei általában szintén betűvető emberek, tehetségesek vagy dilettánsok, és általában önsajnálkoznak.

Legalábbis többen ezt hiszik. Pedig én tudom, hogy ezek a részek nem önsajnálataból, hanem haragból fakadnak. Mert amikor régebben találkoztam vele, mindig valami hirtelen hangulatváltozáson ment keresztül: dühös lett, öntelt lett vagy éppen érzélgős. De mindig bizonyítani akart. Vagy azt, hogy igenis neki van igaza, és a sérelem, amit elkövettek ellene, aljas és előre kitervelt volt, vagy azt, hogy ő igenis jó író, és ő is tud olyat, mit olyat?, jobbat! mint mások, vagy azt, hogy jaj, mennyire nagyon szerelmes.

Az első két esetben nem mindig volt igaza, de az egészséges indulat és éntudat elengedhetetlen egy alkotó ember számára, foglalkozzon akármivel. A harmadik esetben pedig valószínűleg mindig úgy is érzett, habár ez nem bizonyítható; naplóját nem ismerem, nem leveleztünk és nem beszélgettünk soha.

Kapcsolatunk is végletek között ingadozott: ha jóban voltunk, jóformán minden percben együtt voltunk, ha haragban álltunk egymással, sokáig még csak az utcájukba se mentem.

De akármennyit is voltunk együtt, soha egy szót nem váltottunk egymással. Csak a jelenlét volt a fontos, a tudat, hogy ott vagyok. Ilyenkor mindig azonnal leült a számítógép elé és jóformán meg sem állt a gépeléssel, csak inni, rágyújtani vagy pisilni. Akkor hagyta abba az írást, amikor elindultam hazafelé. Bármiikor mehettem, akár éjszaka kettőkor is, bármeddig maradhattam és bármikor el is jöhöttem.

Ilyenek voltak együttléteink.

Amikor utoljára találkoztunk, éppen dühös volt. Dühös volt önmagára és másokra, az irodalomra és a nőkre, de dühös volt rám is, amiért olyan sokat kellett rám várnia; ez a harag azonban termékenységet hozott magával. Előtte gondban volt: hitét veszítette az irodalomban. Szerinte állandóan becsapták, hazudtak neki, lenézték, háta mögött utánaköptek és legyintettek, hogy ugrálj csak, majd elfáradsz. Nem tudni, igaza volt-e; a tények azonban nem zárják ki ennek lehetőségét: amikor megjelent első könyve, még csak tizennyolc éves volt. Bohó fejjel, megszedülve a korai és hirtelen „indulástól” aláírt egy Szerző-

dést, miszerint a Kiadójának elővételi joga van minden további munkájára. A Szerző (kamasz) azt hitte, ez azt jelenti, hú, de jó, fix Kiadóm van, szeretnek, hisz bíznak bennem, nem kell más Kiadót keresnem, nem kell rohangálni, csak írni, írni és akkor kész. Még dicsekedett is vele. A Szerződés tartalmazott egy olyan pontot is, amelyben az volt lefektetve, hogy a Kiadó a Szerzőtől regényt vár, ennek megírására biztatják. Oké, gondolta Szerző, írok egy faszát, de úgy, hogy mindenkinek tessenek, és legyen szomorú és vidám és szóljon mindenről, ami érdekli az olyan olvasót, aki levelet írt neki, hogy jó, de fura, te vagy az első ilyen idős fiú, aki le meri írni a gondolatait, érzéseit, mert az én ismerőseim hallgatnak a belső rezgéseikről. Három évet szentelt rá, aztán elküldte a Kiadóba. Azonban ők – Szerző szavával: – „ráültek” a 225 oldalas kéziratra, csak halogatták a róla való beszélgetést, aztán amikor nagy-nehezen végre kegyeskedtek visszaadni a szöveget, hogy biz'a mégsem kell, mert ne csak arról írj, hogyan lettél íróvá, Szerző azt mondta, jó, legközelebb nem erről fogok. Am kiderült, hogy a Kiadó nem olvasta el (végig) a regényt. Szerző ezen mérges lett. Szerző ha mérges, ír. Szerző írt egy új könyvet (a regényt odaadta egy másik Kiadónak, de azok a mai napig nem jeleztek vissza semmit), nem regényt, hanem novellákat, és nosza, azt is leadta a Kiadónak. Fasza kis kötet lesz, gondolta, ezek az írások bizony jóval másabbak az előzőbenieknél. Kiadó mondta Szerzőnek, jól van, elolvassák, majd jelentkeznek. Szerző várt. Szerző ha vár, ideges. Szerző ha ideges, telefonál. Kiadó nem felelt, Szerző szerint „letagadtatják magukat”, mert nem akarnak véle többet szóba állni. Szerző ha rájön, ideges. Szerző ha ideges, újra telefonál. Kiadó ha passzol, Szerző mérges. Szerző ha mérges, ír. Mégpedig ajánlott levelet, mert arra válaszolni kell, mert számonkérhető az átvétel, levélre nem-felelni pedig pofátlanság, főleg ha Szerződés köti össze a levelezőket. Szerző vár egy ideig, aztán megunja. Szerző ha unja, nem ír. Szerző lesz szerelmes. Szerző ha szerelmes, örül. Szerző ha örül, ír. Szerző most kisregényeket írt, meg pár inci-finci dolgot újságoknak. Szerző elhatározza, ezután még megír két kisregényt (egyiknek a fő cselekménye, másiknak a szerkezete van meg), aztán egy nagyregényt (ennek majdnem mindene, még a hozzá szükséges szerzőtárs is), közben novcsikat meg ilyesmit. De Szerző feleslegesen vár mindig, semmit nem olvasnak el tőle. Szerző lesz depressziós. Szerző ha depressziós, meg akar halni. Szerző ha meg akar halni, elgondolkozik. Szerző ha elgondolkozik, rájön: hülyeség. Szerző ha rájön: hülyeség, winchestert töröl. Szerző ha winchestert töröl, megnyugszik. Szerző ha megnyugszik, elgondolkozik. Szerző ha elgondolkozik, rájön: hülyeség. Szerző ha rájön: hülyeség, előveszi a biztonsági másolatokat őrző lemezeket és visszamásolja a letörölt szövegeket.

Négyszer-ötször így tett Balogh is, aztán úgy hagyta üresen a gépet. Ekkor már egy éve nem láttuk egymást, és ez idő alatt egy sort sem írt.

Csak várt. Rám várt, hogy tudjon írni.

Nem tudom, miért, de az egyik napon arra gondolhatott, hogy olyan mind-egy, hol vár, ha jövök, úgyis megtalálom. Bezárta lakását és lement a sarki buszmegállóba.

Ott várt.

Ott vár azóta is rám. Mindennap látom, hogy csak ücsörög a padon és néz fel a buszra. Én őt nézem, tekintetünk minden nap találkozik. De nem vesz

észre. Amíg észre nem veszt, addig minden nap ott fog várni engem, a Múzsát, a nemlétező személyt.

Ez ugye három novella, mégpedig megírásukat tekintve időrendi sorrendben; Balkéz nagyon precízen mindegyik szöveg fölé odaírta a helyet és a pontos dátumot, hogy milyen év/hó/nap. Alá is írta valamennyit. Van ám öntudata a fickónak, máris autográfként kezeli őket.

Később megírtam a válaszlevelet, melyben észrevételeimet (kritikámat, véleményemet, megjegyzéseimet etc.) közlöm vele, el is küldtem neki. Láttam, ahogy elolvassa, járkál egy kicsit a szobában. Jól van, mondom, ezek szerint érti, amit írtam. Elmentem végére.

Amikor visszaértem, már vadul csörgött rádiótelefonom az éjjeliszekrényen, és az őr ezt lihegte bele: „Balkéz Kettő megszökött!”.

És valóban: ahogy odanéztam a képernyőre, Balkéz nem volt sehhol. Hirtelen olyan ideges lettem, hogy legszívesebben ordítani kezdtem volna a hülye őrrel, de még idejében rájöttem, hol vagyok, ezért csendben maradtam.

– Hülye! – mondtam alig hangosan. – Hogy történt?

Az őr meséjének legelején ismét ideges lettem, nem is figyeltem a szavaira, annyira berágtam, hogy nem bírtam egy helyben, az ágyamon megmaradni, „Gyere ide, addig megnyugszom”, mondtam az őrnek, kikapcsoltam telefont és felvettem a köpenyem, aztán az udvarra mentem. Ott aztán vártam közel másfél órát, egyre idegesebb lettem, hogy na, mi van, az őr is megszökött? Fél talán? Aztán mégis ideért.

A megérkezett őr az udvaron előlről kezdte, nekem meg azon járt az agyam, honnan szerzek én most egy szál cigarettát. Éppen arra járt egy ápoló, ismertem korábról és a kocsmákból.

– Figyelj – szóltam hozzá. – Nincsen véletlenül egy szál cigid?

– Még nincsen, de sodorhatok.

– Mifélet?

– Jófélét. Sodorjak?

– Megköszönném – feleltem, aztán amikor kész lett és átnyújtotta a cigit: – Köszönöm. Tüzed is van?

– Nincs mit. Tessék. Egészségedre.

Elmosolyodott, aztán továbbment.

Az első slukkot sokáig bent tartottam, hadd érezzem az ízét és lássam magam előtt, hogy kavarog bennem a füst. A második slukknál kezdtem rájönni, ez valami igazán kivételesen finom dohány. Honnan lehet ilyen jó füve egy ápolónak, gondoltam, de a válasz helyett inkább bent tartottam a harmadik slukkot is. Ekkor éppen egy padhoz értünk, én leültem és így szóltam az őrhez: „Ülj le, most levelet írok Hercegnőnek!”, és elővettem a jegyzetfüzetem az egyik, a tollam a másik zsebemből és írni kezdtem:

Drága Hercegnő,

Nem vésem a betűket. Nem is sírköves vagyok, csak szárnyaim vannak, elrepültem, elszálltam. Most éppen Szövegvilág repterén várok, hogy javuljanak a meteorológiai-jelentés szerint a felszállásra alkalmas időjelentésekben van vége a mondat értelmének semmit sem értek pedig a gondolat az enyém és hol vannak a vesszők milyen vesszők és hová lettek a repülőgépek a Tisza fenekéből a gon-

dolat szép és aluszékony a párna is a kabáton én lehet hogy hasadok még tovább én atom tomi atomi a tomi vészhelyzet eltűnt a fél magom most már csak magom félttem éltem én itt a XX. század végi zöldkabátosok és a Szivárvány pár perccel később megviaskodtam a Gázláng-Szörnyeteggel és győztem utolsó lehetével meggyújtotta cigarettám és most mintha szebbek lennének a zöld láncszemek fent a fehér felség felségterületén kívül van egy újabb reptér a Zöld Csillagjáró Luke lukas zoknit adtam ajándékba kedvenc verebemnek csipcsirip mondja Esti Kornél a hűtő előtt még ír egykét könyvet mert az ember egy-két egykét létrehoz de hová és mit hány kiló van a zsákodban Mikulás találkozott és nem is olyan fontos hogy igen nagyon kezemben vizespohárnyi amőbatenyészet természetbe vissza szolt Rousseau és visszamászott a fára ahonnan majd később Newton fejére esik az alma Éva kezéből a tudatlanság tudásának termékenysége a földre UFO-k jöttek-mentek és görcs állt a lábamnak helyébe elkopott és köpött egyet zöld volt és kék és lila Csokonai nagy szerelme aki szerelne biciklit de az akkor még nem volt

akkor hát kalandra fel a mondat vége már látszik az alagút végén ott vár egy manó huszonegyezik a zajjal együtt jár a fejfájás nem múlik hiába tavasz a télben vérben fekszik a fűben és nézi a hangyák hogy hordanak el engem már nem látni többé szaloncukor közelben nincsen semmi látnivaló többé és szúr a szív egy slukkot az étolajos-üvegből fölszállt a székre és a Gázláng-Szörnyeteg odvában szeretkezik a lehamuzott fatányérral fakanális kategória nincsen fejen Glória a toalettre ment onnan lépre lépett lépesmézbe mártott lábbal tiporta szét a jégvirágmezőt ott talált a romok közt egy négylevelű heregolyót gurigatnak az utcán biliárddáköval kísérvé a gitárszólót mossa a sörösüveget vissza kell vinni a fejek mellérendelő mondathalmaz alárendelve a hangerősök terrorszövetkezetének kertjében folyik az uborka az utcán már járt irány a lefolyó a kezdete annak az alagútnak ott fent

Jóformán fel sem néztem a papírból, csak addig, amíg elszívtam a maradék cigit. Aztán mintha megváltozott volna körülöttem minden, elfejtettem Balkézt, azt is, hogy megszökött, nem érdekelt semmi, jókedvem volt és szárnyaim voltak, felemelkedtem a padról és repültem, leköttem az őrt és kacagtam hozzá, milyen ostoba, aztán felszálltam a város felé, körülnéztem, hátha meglátom Hercegnőt, de nem láttam, úgyhogy – szó szerint – széleseben a Bényei Gáspár megadta cím felé vettem utamat, csak kétszázötven kilométer, pár pillanat alatt ott voltam, és rögtön megláttam a keresett lényt, a lányt, Hercegnőt, ahogy éppen a ház előtti nagy gesztenyefa árnyékában üldögél és olvas.

– Szia Hercegnő – köszöntem neki és letérdeltem előtte, megcsókoltam kezét.

– Allj fel, és csókolj meg rendesen!

Megtettem. Aztán felemeltem magammal a magasba, egy napos virágmezőn szálltunk le, lepkék lebbentek erre-arra, nézték, ahogy szeretkeztünk, aztán meglepődtek, amikor gyorsabban kezdtünk el szállni, mint ők. Éppen akkor értünk vissza, amikor Gáspár jött ki a házból.

– Helló. Hát te, hogy kerülsz ide?

– Iderepültem.

– Értem, az jó. Hány órát aludtam, kedvesem?

– Hármát-négyet.

- Nem unatkoztál?
 - Nem. Jól elszórakoztunk a barátoddal.
 - Sajnos mennem kell. Várnak otthon – szóltam egy fél percnyi csend után és visszarepültem az űr mellé a padra.

Neki látszólag nem tűnt fel semmi, ugyanúgy ült ott, ahogy eddig, most is beszélt: Balkéz eltűnésének részleteit mesélte. Az én eltűnésemről egy szót sem ejtett.

- Ne haragudj, nem figyeltem – szóltam hozzá. – Nem kezdenéd előlről? Mondjuk odabent.

És elindultunk vissza a szobámba. Közvetlenül az ajtóban ismét összefutottunk azzal az ápolóval, aki a cigit adta.

- Na, jó volt? – kérdezte.
- Izletes. Mi a dohány neve?
- Cannabis. Holland márka.
- Aha, megjegyzem. Hol lehet kapni?
- Magyarországon nem nagyon. De ha kell, tudok szerezni.
- Jó, majd megbeszéljük.

A szobába érve nem tapasztaltam semmi különösét: minden a helyén volt, ott, ahol hagytam. A maroktelefon sem csöngött és a képernyőn sem látszott semmi feltűnő. Csak eltűnő: most (újra)éreztettem, hogy Balkéznek hűlt helye: sem az íróasztalnál, sem a fotelban nincs, pedig ilyenkor szokta nézni a tévét, inni a söröket. De most nem. Értetlenül néztem az űrre:

- Balkéz?

- Eltűnt. De ezt már mondtam, főnök. Ezért telefonáltam, aztán jöttem, mert hívott, el is mondtam az egészet, mármint amit én tudok. De ez a tudás csak tapasztalati, hiszen csak a mintaszerző tud mindent, de ő is csak akkor, ha motiválatlan – ezzel szemben nekünk csak szemtanúink vannak. De már az ő „vallomásaikat” is elmondtam.

- Mikor?
- A padon.
- Milyen padon?
- A parkban. Miközben cigizett, főnök.

- De hát én nem is voltam ott: én a Hercegnővel beszélgettem egy réten, nem vetted észre?

- Nem. Elmondjam újra az egészet?

Szóbeli felelet helyett csak bólintottam, majd ismét saját gondolataim hullámai közé merültem: hogy lehet ez az űr ennyire hülye, hogy magában beszél a padon. Mert hogy én nem voltam ott, az biztos. Biztos, hiszen bizonyítékom van rá: a szeretkezés közben kicsapódott izzadság cseppjei még mindig ott párologtak lábszáraimon és hátamon, hónomalja is illatozott már, ágyékomon pedig jóleső könnyebbség áradt szét. Mindegy, gondoltam, az űr hülye és kész.

- ... és akkor onnan is elment... – hallottam a hülye űr hangját, és rájöttem, már megint magában beszélt.

- Ne haragudj, nem kezdenéd előlről?
- Negyedszerre, főnök?
- Ezért fizetlek, nem?

- Az élet mindig tartogat számunkra meglepetéseket, úgy is mondhatnám, hogy szül számunkra néhányat; ilyen meglepetés volt számomra az a hülye Balkéz szökése –

kezdte szerintem először a hülye őt az élménybeszámolót. – Nem néztem volna ki abból az idéltlen szerencsétlenség-halmazból, hogy képes önálló gondolkodásra; eddig azt hittem, erre csak maga képes, főnök. Nos, történt az, hogy egyszer csak kiabálásra lettem figyelmes: Balkéz kiabált. De ne higgye azt, főnök, hogy értelmes dolgokat ordított, nem, csak ilyeneket: „Kiahjúájjvé...! Harretalmux, hipallagé...! Meringális, laringális spiráns, illabiális metafora...! Szintetikus szinesztézia, színezve kruglimanó kakasmandikó...! Aaaaarrrrghumentális empirike, jeeeh...” Persze nem tudom pontosan visszaidézni őket, mert az értelmetlen dolgokat sohasem értettem, de szerintem senki sem értette volna őket, nem vagyok én hülye. Azt hittem, a bezártság teljesen elvette az amúgy is csekély észmaradékát, és bementem hozzá. Nem is sejtettem, hogy az egészet az ajtó mellett kiabálja. Belépek, erre leüött a videóval, és másra nem emlékszem. Amikor pedig magamhoz tértem, már nem volt sehol. Illetve valahol biztosan, mert az anyag nem vész el, csak helyet cserél. „Balkéz megszökött” – virradt fel bennem a felismerés, aztán a közvetkező, hogy mekkora lebaszást fogok én ezért kapni magától, főnök. Eppen ezért, miután telefonáltam, és megéreztem a főnök hangjában a jogos dühöt, gyorsan leszaladtam az utcára és kikérdeztem a szemtanúkat, hogy mit láttak Balkéz szökéséből. Volt pár tippem, kikkel érintkezhetett, be is jöttek: akikhez odamentem, tényleg látták őt és beszéltek is vele, már aki, mert nem mind, ugye, de azért ők is látták. Csak akkor mertem a főnökhöz jönni, amikor már nagyjából rekonstruálni tudtam az egész történetet. Ez úgy történt, hogy Balkéz a szobából először a házzal szemközti trafikoshoz ment. A trafikos ezt mondta: „Igen, felismerem. Jól emlékszem rá. Feldúlt volt, de mégis mosolygott; félelmetes egy gonosz mosoly volt az, valami sátáni, mint a kéjgyilkosoké abban a pillanatban, amikor elvágják az áldozat torkát és lenyelik az első korty vért. Mosolyogva kért egy napilapot, egy doboz cigit és egy doboz gyufát. Közben azt mondta, hogy »Szép napunk van ma, nem igaz? Jó hallani a szél süvítését a fülünk mellett, olyan, mintha tépnénk a keróval, pedig egy helyben állunk. Fura dolog ez a szél, amolyan intencionális: csak akkor van, ha fúj, ha müködik. Nem is tud önmagáról, csak mások tudnak róla, mások észlelik, és akiket fúj, azokban születik meg a tudat, hogy szél van. Köszönöm. Mennyivel tartozom?» Amikor megkapta a kért dolgokat, a lapot tölcser alakúra tekerte, a gyufával meggyújtott egy szál cigit, majd a lapot is, és mint egy égő fáklyával elkezdett rohanni és közben azt kiabálta, hogy »Szabadság! Béke! Szeretet! Éljen az Olimpia! Halleluja, Görögország! Halálujja demokrácia!» Aztán amikor leégett az újság, bement a sarki kocsmába. Többet nem tudok róla, mert ebédszünetet tartottam és bezártam a trafikot. Érdeklődjön ott.” Ennyit mondott a trafikos, de minthogy megnevezte a közvetkező lehetséges informátor irányát, én is a kocsmába mentem. Megkérdeztem a csapost, látott-e úgy fél órája valami szokatlant, mondjuk Balkézt, és megmutattam neki Balkéz fotóját. „Igen” – felelte. „Tényleg járt itt, de nem volt rajta semmi különös, a viselkedésében sem. Persze hogy benne mi játszódhatott le, azt nem tudom, mert a behaviorizmus híve vagyok, és csak azzal foglalkozom, amit látok és tapasztalok, hogy egy adott ingerre a vendég milyen reakciót vált ki. Nos, megkérdeztem tőle, hogy mit kér, erre ő azt felelte, hogy egy sört. Ebben, azt hiszem, a hely szellemét és funkcióját figyelembe véve semmi különös nincs: az emberek egy kocsmában általában ilyesmit kérnek. Megitta, szépen lassan, de sietve, aztán kért még egyet, mert állítása szerint sokkal jobban szereti a csapolt sört, mint az üveget, azt is megitta, aztán ment tovább. Mondom, az egészben nem volt semmi különös. Hacsak az nem, hogy egyáltalán nem mosolygott, sőt, semmiféle érzést nem lehetett látni rajta. Meg is lepődtem, hogy lehet

valaki ennyire pókerarcú, hiszen ha tényleg annyira szereti a csapolt sört – ráadásul barnát kért, a kedvencét –, akkor talán természetes lenne legalább egy halvány mosoly, vagy jóleső sóhaj, hogy na, végre, itt van a nedű. De nem, faarccal itta meg mindkettőt, aztán fizetett és távozott. Az ajtóból még visszaszólt, hogy köszöni, minden jót, és hogy boldog új évet. Igen, ezt mondta, és azért ez mégiscsak szokatlan volt benne, hogy november elején kíván boldogújat. Mintha meghalni készülne, de kötelességének érzi, hogy másoknak megkívánja azt, amit az illem diktál. Igen, ez furcsa volt benne, de mégsem annyira. Mindenesetre megjegyeztem, éppen ezért is tudom elmondani az egészet. Ön nem kér semmit?” Mondtam, nem, köszönöm a segítséget, és indultam tovább. Már két mozaik megvolt, már csak a többit kellett megkeresni, aztán összerakni őket, játszani puzzle-t, hogy végül meglegyen a kép, ami ha ügyesek vagyunk, nem esik szét újra, csak ha mi akarjuk. Mentem tovább. Tudtam, hogy a zöldséges egész nap ott árul az utca túloldalán; talán ő is tud valamit. Kiderült, hogy igen. Ő is látta a fotó alapján azonosított Balkézt, de csak annyit tud róla mondani, hogy a kocsmából a buszmegállóba ment, és ott nem csinált semmit. Dohányzott, nézelődött, de nem is nézelődött, nézett inkább, egy szakállas férfit nézett, aki szintén nem csinált semmit, csak dohányzott ő is, egyikük sem szállt fel a buszokra, amik jöttek aztán mentek, csak álltak ott, és akit figyelt, néha ránézett, de nem ismerték egymást, mert nem köszöntek a másoknak. Nem tudom, mit csináltak ott, de egyszer csak történt valami: akit a keresett ember figyelt, hirtelen érdeklődést mutatott az egyik közeledő busz iránt, és csak azt nézte. Kutatta a szemével, mint ahogy a tudósok vizsgálnak mikroszkóp alatt bacikat, vagy ahogy a vadászok lesik a lesről a vadat, amire majd löni fognak. A busz megállt, a keresett személy által figyelt személy mintha keresett volna valakit a buszon, mintha várna valakit, de nem mozdult. A keresett személy viszont fellépett a buszra, talán kérdezett valamit a sofőrtől, nem tudom, aztán leszállt, a busz ment tovább, ők vártak ott ketten a megállóban, aztán a keresett személy mielőtt újra rágyújtott volna, megkínálta a szakállast, az elfogadta, rágyújtottak, a keresett személy öngyújtóval először a másikat gyújtotta meg, aztán a sajátját, de új lánggal, mert a búr háború óta nem gyújtunk meg két cigit egy lánggal, tudja ugye, hogy miért nem?, nem?, hát mert, ne haragudjon, főnök, nem tudna adni egy korty vizet, kiszáradt a szám a sok beszéd közben..., köszönöm, no, azt mondta a zöldséges, hogy azért nem szabad meggyújtani egy lánggal két cigit, mert amikor éjszaka az angolok és a búrok a lövészárkokban várták a reggelt, a búrok rágyújtottak, és egy láng járt körbe, az angolok észrevették ezt, megfigyelték, mikor, hol jár a láng, ebből tudták, hol az ellenség, aztán bumm, lelőtték szegény búrokat, akik előbb-utóbb rájöttek, honnan tudják az angolok, hová kell löni, aztán már ők sem gyújtottak meg egy lánggal több cigit, nos, ezért nem szabad, mert a búroknak szurkolt az egész világ, Karinthy és Kosztolányi gyerekkori naplójában is benne van, hogy hajrá búrok, vesszenek a gaz angolok, szóval meggyújtották a cigit és a keresett személy ment tovább, a szakállas pedig ottmaradt a buszmegállóban, várt tovább. Ennyit láttam, nem tudom, hogy a keresett személy hová ment. Ennyit mondott a zöldséges, én meg előkaptam a maroktelefonomat és felhívtam a buszpályaudvart és megkérdeztem, ki volt azon a buszon a sofőr, és kértem, hogy ha ott van valahol, akkor azonnal adják. Megkeresték, beszéltem vele. Azt kérdeztem, hogy ismerte-e azt az alakot, aki ekkor és ekkor, itt és itt felszállt a buszra, és talán csak kérdezett valamit. Azt felelte, nem ismerte, nem is látta még soha, és hogy igen, valóban csak kérdezett tőle. Azt kérdezte, hogy nem tudja-e, hogy kire vár az a másik pacák, mert látta, hogy erre a buszra várt. Nem tudta, de ő is észrevette

már, hogy a másik férfi minden nap ott van. És még azt is megkérdezte tőle Balkéz, hogy észre szokott-e venni valamelyik utason valami különöset ebben a megállóban, és hogy a leszállók közül odamegy-e valakihez a férfi vagy fordítva. Nem, nem szokott, felelte, a férfi csak áll ott, nem beszél senkivel. Megköszöntem segítségét, aztán jöttem ide főnök, bocs a késésért, de azt hiszem, most már többet tudunk. Nem igaz?

– De igen. Csak azt nem, hová lett Balkéz.

A következő pillanatban azonban már erre is tudtam a választ: az ő beszéde anynyira elvonta figyelmem, hogy nem néztem a képernyőre. Most, hogy befejezte, véletlenül odanéztem, és ott volt Balkéz. Ott, a szobában. Illetve nem is ő, csak a nyoma: egy papírlap volt az íróasztalon egy sörösvégnek támasztva, úgy, hogy a jókora, megvastagított betűket a képernyőről is jól el lehessen olvasni.

Ez állt rajta:

„Voltam itthon, majd jövök. Balkéz.”

Kezdték elegendő lenni az élet nagy és kis meglepetéseiből: a hülye őt azt mondta, mindig van és lesz valami Fortuna tarsolyában, vagy jó, vagy bal, de mindenféleképpen szerencse. Ittam én is egy kevés vizet, aztán gondolkozni kezdtem: tehát Balkéz először megszökött otthonról, aztán pedig visszament, járt otthon, de valahová ismét elment. Nem értettem az okokat: először talán bizonyítani akart, hogy neki olyan, mint bezártság nem létezik, ezért. De akkor másodszor? Talán valami nagyon fontos dolga akadt, egy olyan, ahol ismét bizonyítani szeretne: hogy meg tudja egyedül oldani. Ezért nem szólt, de azt sem akarta, hogy nyomtalanul tűnjön el, ezért hagyott üzenetet. Ami azt jelenti – már a megléte is, és nemcsak a rajta lévő felirat –, hogy vissza fog jönni. Akkor tehát gond egy szál sem. Ő tudja, mit csinál, legfeljebb egy mentő ide fogja hozni mellém, valami vágott sebbel; de hát ezen lepődnék meg legkevésbé.

Hazaküldtem az őrt, hogy ott várja Balkézt, én meg olvasni kezdtem. A könyv szerzőjének nevét most nem írom le, mert olvastam vagy hallottam valahol, hogy nem illik. Főleg ilyenkor nem, amikor nem is tudom, mi van. A lényeg, hogy olyan könyv volt, amelyről nem tudom, hogy mitévő legyek, illetve mitévő vagyok vele. Magyarul: nem tudom, hogy tetszik-e vagy sem. Nem tudom, hogy jó-e vagy rossz. Nem tudom, hogy a szerző tud-e írni, vagy nem. Nem tudom, hogy a szerző hülyének nézi-e az olvasót, vagy éppen nem. Mert ugyebár: vannak történetei, amelyek akár érdekesnek is mondhatók lennének, pedig nem nagyon történik bennük semmi, de mégsem lehet rájuk mondani, hogy se füle, se farka történetek ezek, mert fülük éppen van, de farka már csak a narrátornak/hősnek van, amit állandóan használ is. Meg Fantát isznak benne, mert jobb a Fanta, mint a kóla, állítja az egyik szereplő. (Igen, a Pepsinél tényleg jobb, de hát az nem is Cola, pedig arról volt szó. Mindegy.) Szóval nem tudom, hadilábon állok-e a történetekkel, mert ennyire „rosszul”, ennyire alulstilizálva írhat valaki szándékosan is, majdnem azt írtam, direkt, de utálom az idegen szavakat, szóval ha így van, hogy tényleg szándékosan „nem tud írni”, akkor ironia az egész, mert mindenkin röhög, olvasón, kritikuson, még magán is, állítom. Ha azonban nem így van, és természetesen nem tud írni, akkor... Hagyjuk, nem vagyok én kritikus. Csak egy laikus kis olvasó, egy porszem; mégcsak nem is fogyasztó porszem, mert ezt a könyvet is kölcsön kaptam az egyik betegtárostól. Ő nem tudta elolvasni, éreztem a lapokon: csak egy-harmadig voltak átlapozva. Addig könnyebben maradtak bal oldalon, onnan nehezebben; olvasó ember érzi az ilyet. És persze mondta is, hogy nem bírt vele.

Bezzeg én igen, olvastam rendíthetetlenül, közben persze jöttek a gondolatok (lásd fent), néha Hercegnőre is gondoltam, de egyre kevesebbet, pedig alig pár órája, hogy együtt voltunk, olvastam, olvastam. Szeretek olvasni.

Aztán – amikor a kétszázhatvanhatodik oldalon jártam, annál a mondatnál, hogy „Ha a mai nappal ténylegesen elmúlt a fejfájása, akkor változtat az életén, akkor most egy újabb fordulóponthoz érkezett, melyet sohasem felejt el” – csöngött a telefon. Nem lepődtem meg azon, hogy Balkéz volt az.

– Szervusz, én vagyok.

– Tudom – feleltem. Mi újság?

– Itt ülök a buszmegállóban, innen telefonálok. Az előbb fejeztem be egy újabb szöveget, de inkább csak vázlatféle jegyzetet. Beküldjem?

– Nem kell, holnap megyek haza. (Tényleg, ezt még nem is mondtam: holnap hazamegyek.) Csak legyél otthon!

– Jó, ott leszek. Az az igazság, hogy én most is otthon lennék, ha...

– Ha micsoda?

– Ha nem kapom meg a kritikádat. Tudod, amit a három – egyszerre – elküldött írásomra válaszoltál. Emlékszel még rá?

– Nem nagyon.

– Akkor figyelj: felolvasom és akkor megértesz mindent:

„Kedves Balkéz, nagy örömmel vettem, hogy végre normális elfoglaltságot találtál magadnak, és írni kezdted. Az írás: hivatás. Vigyázni kell vele, mert a kimondott, és főleg a leírt szó: szentség. De te, úgy látom, jó úton haladsz.

Röviden a novellákról: a krimiről: érdekes, hogy hőődet Space-nek nevezed. Ez ugye „úr”-t jelent. Az ötlet jó, de vigyázz, szerintem már megírták. Egyébként sincs új ötlet, már mindet megírtak; ma már csak *máshogy* lehet írni. Jól viszed végig a szálát; néhol túlírod ugyan (s ez mindegyikre érvényes), de ezt ki lehet nőni. Javaslom: mindet írd meg kétszer, háromszor! Minden szövegen húzz, amíg lehet, aztán még egyszer, ha tudsz... Megjegyzem, itt még nem is sejtettem, hogy mindegyik ugyanott, a buszmegállóban fog véget írni. Így – utólag – azt hiszem, ez a szövegek legnagyobb erénye: hogy egy azonos végeredményhez többféle előtörténetet rendelsz. Úgyes húzás. Az amnéziás novelláról csak annyit, hogy nagyon tetszik, ahogy az idővel manipulálsz benne: észrevettem, hogy a szereplőnek minden cselekvése grammatikai jelen időben történik. Nem vonatkozik rá sem múlt, sem jövő idejű ige. Hiszen erről van szó: nincs múltja, jövője. Csak jelene van, semmi más. Csak a folyamatos cselekvés. A harmadikról: ne vezessen semmiféle indulat, mert akkor nagyon könnyen abba a hibába fogsz esni, hogy szöveged túlon túl didaktikus lesz. Nem szabad, hogy Balogh Tamást bántsd, csak azért, mert te nem kedveled. De nem baj, kezdeti szárnypróbálgatásnak ez sem rossz. Ami viszont a nyelvet illeti: kifejezetten örültem neki, ahogy szakítasz a hagyományos, köznapi nyelvvel, de úgy, hogy benne is maradsz egyúttal. A szikár tőmondatok és ezek ismétlése nagy erőt rejt magában. Fokozás. Így, a fokozás végső eredménye nem is lehet más, mint amit kitaláltál. Csak – mondom még egyszer – a végső poénra logikai úton kell rájössz, nem bántó szándékkal. Ennyi. Végezetül még valami: az írások jók, kezdetnek. De nem elég életszagúak. Ki kell menned az életbe, nézelődni és tapasztalni, és az ott megtapasztaltak alapján írni. Már ha komolyan gondolod az egészet, hogy folytatod. Én mindenesetre ezt tudom javasolni.” Ezt írtad. Hogy válaszoljak: amiket írsz, nem tudom mindet elfogadni: én nem tudtam azokról az elvekről és pozitívumokról, amikről felvilágosítasz. Például én nem tudtam, hogy

a folyamatos létezést jelenti az, hogy csak jelen időt használok a középsebén; észre sem vettem. Én csak írtam pár történetet, mindenféle elmélet nélkül. Ugymond teljes alkotói szabadságban; a bezárt szobába nem hatolt be semmilyen információ, hogy hogyan kell írnom, mire kell figyelnem, hogy amit írok, jó legyen. Majd ti megmagyarázzátok úgyis, hogy hogyan gondolkodtam én írás közben.

- Oké, értem – feleltem –, de ez még nem indokolja a szökésed.

- Dehogynem! Újraolvasom azt a mondatot: „Ki kell menned az életbe, nézelődni és tapasztalni, és az ott megtapasztaltak alapján írni.” Érted már? Te küldtél. És ezt meg szeretném köszönni neked: ha nem írod, soha nem próbálkozom a szökéssel, soha nem találkozok azzal a szakállal, akit minden nap láttam az ablakból, akkor soha nem írom ezt az utolsó szöveget. Itt írtam, a buszmegállóban. Ha jössz holnap, majd odaadom.

- Jó. Addig mit csinálsz?

- Most visszamegyek. Szólj oda az őrnek, hogy nyugi van, tegyen be pár sört a hűtőbe. Helló.

Azt sem várta meg, amíg elköszönök. Halk bűgás jelezte, hogy kikapcsolta.

Másnap már-már éppen befejeztem a csomagolást, amikor váratlanul megszólalt a telefon. Tényleg: a telefon legtöbbször váratlanul szólal meg, nem igaz? Kivéve, ha várjuk, hogy megszólaljon, mondjuk meg volt beszélve, hogy X vagy Y ekkor vagy ekkor felhív, na, akkor nem váratlan. Mint ahogy akkor sem, ha mondjuk egy utcai telefonfülkében állunk, és várjuk, hogy visszahívjanak, mert nincsen kedvünk egy csomó tízest, húszast, ötvenest beledobálni, hanem csak inkább gyorsan elmondjuk a készülék számát, hiszen a telefonkészülékek visszahívhatók. Én még emlékszem arra a reklámra, amikor a reklám hőse mellett elmegy a telefonfülke, mire a pacák (talán Gálvölgyi?) utánafütyül(?) és int(?) neki, hogy jöjjön vissza, és a telefonfülke visszajön, mert illedelmes, és mert a telefonfülkék visszahívhatók. Mindegy; ez persze nem akkor pörgött át az agyamon, amikor csöngött a telefon, hanem most, amikor írok; akkor az, hogy ki lehet az? De persze ez sem sokáig, inkább felvettem. Egy nagyon régi kedves ismerősöm már félig elfeledett – mert volt közben két év, amikor egyikünk sem volt a másik számára kedves, csak régi – hangja szólt bele:

- Helló! Na mi van, hallom, Balkéz majdnem kivégzett.

- Aha. Mi történt, hogy hívsz?

- Semmi, csak röhögni akartam egyet rajtad. Most, jó? Ha-ha! Hahaha! Milyen volt?

- Csudálatos. Te, már nem haragszol?

- Már régen nem. Csak a látszatot kellett tartani.

- Fasz. Két évig? És akkor most miért?

- Megtudtam, hogy kórházban vagy, és ki akartalak röhögni. Most is: hahaha! Nagyobb pancser vagy, mint Balkéz. Azt hittem, ha tudsz rá vigyázni, akkor magadra is. Mikor szabadulsz?

- Pár perc múlva. Éppen pakoltam.

- Jó, majd hívj fel, ha ráérsz. A számom tudod még.

- Igen. Oké, csá! Majd hívlak.

Megnyomtam a gombot a telefonon, mondhatni: letettem. Aztán rögtön arra gondoltam, hogy min is veszünk össze Ferencsel, de aztán egy sokkal szebb gondolatra találtam magamban: hogy én ezt az embert régebb óta ismerem, mint mióta egy lány megszületett. Persze, nem maga a gondolat volt szép, hanem a következménye, mert

rögtön ezután arra a lányra gondoltam, akinek születése időpontjában mi már ismertük egymást Ferencsel: Júliára. És ez volt az igazán szép: rá gondolni. Emlékezni, akartam írni, de emlékezni csak elmúlt dolgokra lehet, például halottakra. Ezután, miután leírtam volna az „emlékezni” szót, rövid fejtegetés következett volna arról, hogy: „Még mielőtt arra gondolnának, hogy nekem nincsenek emlékeim, mert eddig csak a közvetlen velem-történeteket írtam le, a jelent téve azonnal múlttá, ami ugye nem is igazi emlék, csak megtörtént esemény, mert az emlék az ugye eleve valami régebbi dolog, no, szóval hogy ne higgyék csak azért, mert én eddig nem emlékeztem vissza régebbi dolgokra, azért még nem vagyok amnéziás, csak eddig nem nyomakodtak föl, vagy ha igen, elfojtottam őket, mert az emlékezet háló, memóriaháló, minden összefügg benne mindennel, mindenről újabb emlék jut az ember eszébe, és ha egyszer elkezdi leírni őket, sohasem jut a végére, mert mindent leírni úgysem lehet, írta Füst Milán a naplójának végén, igaz, addig megpróbálta, de neki sem sikerült, akkor nekem miért sikerülne, eleve el kell kerülni a kudarcot, s bár hősiessé tenné, nem kell belevágni a lehetetlenbe, mely úgysem érhető el, csak egyre inkább megközelíthető, de el tényleg nem érhető, mert újabb és újabb jelen-pillanataink újabb és újabb múlt-pillanatainkká lesznek, tehát a múlt csak nő, mi több: végső felismerésem szerint az ember múltjának egésze már a születése pillanatában megfogalmazható: eljövendő életének tartalma. Az egészt pedig leírni nem lehet, mert akkor le kellene írunk halálunkat is, erre pedig csak a „legjobbak” képesek, de azok nem igazi emlékek, vagy azok, akik visszatértek a klinikai halálból, azonban ők még élnek egy ideig, tehát ez sem ér.”, de mondom: emlékezni lehet, talán mindenre lehet – Freud szerint –; mindent leírni nem. Csak egyes dolgokat. Például Júliát.

Júlia életem legnagyobb szerelme volt. És már be is csődölt az emlékleíró-képességem. Mert ugyebár ezzel az egy mondattal leírtam mindent, ami fontos számomra, mert én tudom a többit, és ez a lényeg. Akkor, amikor hirtelen rámtört a szép gondolat („Júlia”), akkor átpörgött az egész, mint most pörögnek az ujjaim a billentyűzeten, hú, de jól megy az írás, jelenleg azonban nincs erőm leírni őket. Túl hosszadalmas lenne elkülöníteni a fontosat a nem-fontostól, mert minden fontos, de mégsem. Most nem tudnám elkülöníteni az ő alakját az előzményektől és utózmányoktól, és akkor már le kellene írnom összes szerelemem történetét, mert a gondolat („Júlia életem legnagyobb szerelmem volt.”) értékrendje („legnagyobb”) maga után vonja, hogy voltak „kisebbségek” is, és az érzékletesség kedvéért azokat is le kellene írnom, mint ahogy akkor egy pillanat alatt végiggondoltam mindent, de erre nincs időm, és különben is: erről hadováltam az előbb: az egészet nem lehet, pedig ez az egész lenne, mert az elmúlt szerelmekhez hozzátartoznak az elmúlt szerelem nélküli időszakok... és nincs is más, mert egy ember élete a szerelmes és a nem-szerelmes korszakok váltakozásából áll.

Amikor Ferenc felhívott, és én Júliára gondoltam, akkor arra is gondoltam, hogy ez tényleg egy olyan nagy szerelem volt, amit meg kellene írni, de csak szépen óvatosan, hosszú-hosszú ideig válogatva az emlékeket és a gondolatokat, mondjuk egy regényben, mert más műfaj nem nagyon alkalmas erre. Aztán arra is gondoltam, hogy ha ennyit gondolok most Júliára, akkor valószínűleg újra beleszerettem, hirtelen, ott a kórházi szobában, pakolás közben. És ha újra beleszerettem, akkor még nem ért véget életem legnagyobb szerelme, csak szünetet tartott, de most folytatódik, tehát ezt is bele kell majd írnom abba a regénybe, ami rögtön egy újabb probléma, mert akkor eme gondolat létrejöttét is le kellene írnom, az egész Balkéz-sztorit, benne mindennel,

amiről eddig szóltam és ezután fogok, benne Hercegnővel, aki ez idő szerint nem érdekel, mert kitöröltem fejemből, mert elegendem van az elérhetetlen vágyakból – akkor inkább már az emlékek.

Ezek szerint nem jós vagyok, hanem történész.

Júlia valóban életem legnagyobb szerelme, zártam le a gondolatot, és szerelmesen pakoltam tovább bőröndömbe, arra készülődve, hogy miután elrendeztem a dolgot Balkézzel, azonnal és feltétlenül meglátogatom Júliát és megkérem a kezét.

Közben ránéztem a monitorra, és láttam, hogy Balkéz megérkezett, és nagyon elégedett képpel olvassa – gondolom – a legújabb szövegét.

Es Balkéz annyira elégedett lehetett magával, hogy azt hiszem, elhatározta: megjutalmazza magát. Pihent.

(Az előzményeket csak sejtem, persze.

Előzmények:)

<< blokk kezd >> reggel felkelt, pisált, fogat mosott és megmosakodott, kinézett az ablakon (egy embert látott a sarki buszmegállóban; minden nap ott látta), aztán reggelizett (két pár virsli vajaskenyérrel, mert a mustárt utálta, meg a kecsöpöt is), közben elolvasta az újságot, aztán bekapcsolta a tévét és lerogyott egy fotelbe, lábát egy támla nélküli székre tette és bámulta a képdobozt délig; ekkor behozták az ebédet (húsleves csigatésztával, rántott szelet hasábbasült burgonyával), közben oda-odanézett a műanyag-csalikra és hiperszuper fogyasztó- és kondicionálógépekre, aztán megivott egy előre meglazított kupakú sört, majd még egyet és még kettőt, ettől aztán elszunyókált egy kicsit, de csak addig, amíg a fotelben ébredve rájött, hogy most videózni kéne neki, de mivel a kölcsönzőbe nem tudott elmenni, elővett egyet saját kazettái közül, valami jó kis agymosó lövöldözős/verekedős/kardozós/baszós filmet és megnézte; ezután a tévében éppen egy brazil sorozat három részét vetítették, amoda megparlament << be-szúrás kezd >>, *(én ezt láttam, tehát a jelen:) uncsi, elolvasta újra saját szövegét, elmosolyodott, tévé helyett inkább a jutalom: megivott egy sört, kiverte a farkát, majd elszívott egy cigit, aztán*^{1 2 3} << beszúrás vége >> olvasni kezdett: egy modern klasszikust vagy egy klasszikus modernt, mindegy volt neki, minek nevezik, ő szeretette (vékony kis könyv volt, gyorsan kivégezte), aztán vacsora (melegszendvics), tévé, benne jó hosszú film, közben egy sör, majd még egy és még kettő, amiktől kissé megálmosodott, de nem nagyon (csak „kissé”), úgyhogy gyorsan megivott még kettőt, hogy nagyon el legyen álmosodva; nagyon elálmosodott; el is aludt, és valamit álmodhatott, mert mosolygott, aztán forgolódott, takarója lecsúszott róla, megint mosolygott, merevedése lett, aztán elmúlt, lemúlt, forgolódott, álmában (ez is hülyeség, de hogy ott benne!; akkor csak álmodná, hogy), alvásában visszahúzta magára a takarót, most már nyugi volt reggelig, amikor is felkelt és ébren lett. << blokk vége >>

(Ez utóbbiak pedig az utózmányok, amiknek már nem voltam szemtanúja, mert közben összepakoltam és elindultam hazafelé, de közben talákoztam egy-két régi ismerőssel, én is megittam egy-két sört, nem többet, de sokat beszélgettünk, úgyhogy amikor hazaértem, Balkéz már aludt. Én is lefeküdtem, és amikor felkeltem, Balkéz már ébren

¹ Kiemelés tőlem. (Narrátor)

² Kiemelést jóváhagyom. (Mintaszerző)

³ Kiemelést végrehajtom. (Empirikus szerző)

volt. Ekkor beszéltem vele először személyesen azután, hogy én kórházba kerültem, ő pedig a bezárt szobába.)

Igy hát egynapos késéssel érkeztem meg hozzá. Éppen csak megkérdezte, hogy vagyok, rögtön arra tért rá, mi a véleményem az első szövegéről, amit a bezártságról írt, és még annak idején elküldött nekem. Mondtam neki ezt-azt, ő is felelt ezt-azt, de látszott rajta, igazából csak előkészület ez a beszélgetés az utolsó, ötödik szöveghez.

Nem csalódtam: rögtön a kezembe nyomta azt is:

– Akkor ezt olvasd el. Kimentem az életbe, körülnéztem, és még ott, a buszmegállóban, miközben az a szakállas férfi alig pár méterre ült tőlem a másik padon, ezt írtam. Tessék, itt van, szerintem ilyen az élet:

ÉS VÉGÜL BELESZERETNI A MŰBE

A szöveg két szálon fut, mindkettő egy-egy történet. Az első szál egy könyvtáros kalandjait meséli el, vele történnek meg azok a dolgok, amelyek egy könyvtárossal megtörténhetnek/nének. De hogy azért mégiscsak legyen benne egy kis extravagancia⁴, zenél: basszusgitározik. Ez az első történet első szála: a Fekete Pont nevű együttes karriertörténete a garázspróbáktól a koncerteken keresztül az albumig. Legyen ebben a szálaban húrszakadás, zenekari veszekedés, utcai jelenet (például belekeverednek egy rendőrségi akcióba, amit végül is messés módon ők oldanak meg), legyenek benne az életből vett történetek, mint például amit a múltkor Józsi mesélt a vonaton, hogy dolgoznak a fiúk egy építkezésen, de éppen szünet van, szól a zene egy magnóból, az egyik srác a betonkeverőnek támaszkodva táncol, és amikor arra jön egy idős úr, csak azt látja, hogy a srác rángatózik, gyorsan felkapja hát a lapátot és egy kurva nagyon üt vele a srác hátára. A srác elájul, jönnek a mentők, kérdezik az öreget, miért csinálta. Hát azért, feleli az, mert azt hittem, hogy zárlatos a keverő és rázza az áram. És legyenek benne még ehhez hasonló történetek is, mert így lesz igazán éltszagú az egész. A lényeg: a Fekete Pont eljut az albumig, nem kis kalandok árán. Ez az első sztori első száljának cselekménye. Ezzel párhuzamosan van ennek a résznek egy másik síkja, az pedig a basszusgitáros szerelméről szól. Hogy megismerkedik egy lánnyal egy buszmegállóban, szépen lassan szerelemre gyulad az ő kicsi szíve, de ez a szerelem egyoldalú, tudja nagyon jól. Aztán mégis történik változás, de ennek már a szöveg másik feléhez is köze van. Ez a másik rész pedig az írás történetét meséli el: hogy az egész együttes csak egy fikció: az elbeszélő találja ki őket, ő mozgatja a szálakat. Ez a szál az írásról szól, hogy az író mit csinál írás közben, hogy jönnek a gondolatok, hogy megy a gépelés, hogy kicsoda is ő tulajdonképpen. Mindenhol legyenek elidegenítő elemek, amolyan brechti módra: dalszövegek, újságcikkek, sőt, még talán számítógépes (mert ugye ezen ír az író) feladatok is. Dolgozik az író, szépen halad a történettel, azonban gond támad: túl tökéletesre teremti meg a női főszereplőt, akibe a könyvtáros szerelmes. Innen kezdve összeakadnak a szálak, nem lehet már követni, ki kicsoda. Végül egy olyan megoldás lesz, hogy eljussunk a buszmegállóba, ahonnan majd a harmadik történet indul.

⁴ Ez a szó tévedés.

De előtte egy második: ennek nagyon egyszerű a cselekménye: van egy ember, aki lát egy másik embert, aki minden nap ott áll a buszmegállóban. A megfigyelő ember be van zárva egy szobába, de kíváncsi arra a másikra; és mivel nem jut ki a szobából, elkezd róla fantáziálni. Megpróbálja kitalálni, mit is keres, kit vár a buszmegállóban. Aztán megszökik, de végül is nem jön rá a megoldásra, visszamegy. Ez a köztes történet tehát végül is arról szólna, hogy egy naiv, szerencsétlen ember, akinek addig nem sok köze volt az irodalomhoz, a fantáziája segítségével teremt magának egy világot, abban egy férfit, és annak életét. De hogy ennek a sztorinak mi lesz a vége, még nem tudom, a lényeg az, hogy a megállóban álló fickóval történnie kell valaminek, mert

a harmadik történetnek már ő az elbeszélője. Elmeséli egy újabb szerelmének történetét. Hogy van egy nő, akit nagyon szeretett, de elbaltázta a dolgot, mert egy éjszaka úgy berúgott és akkora balfaszágot csinált, hogy a szépen induló kapcsolat egyszerre megbüdösödött, és már csak a nosztalgia és az utálat maradt belőle. A történet idő- és térsíkja teljesen szét van zúzva, össze-vissza vannak a részek egymás után, de végül is ki lehet bogozni a cselekményt: az indulástól a történetzáró végső gyilkosságig. Mert a férfi, aki a buszmegállóban áll, végül is nem talál más megoldást: meg kell ölnie a nőt, hogy ne szenvedjen tovább. Ez persze krimyszerű, de hogy életszerűvé tegyük a szöveget, eredeti, felismerhető helyszíneken (kocsmákban, benzinkutakon, utcákban, egyetemen) játszódik a történet, a szereplők is felismerhetőek benne.

Valami ilyesmi lesz: három külön-külön is érthető szöveg, de mégis: az egész egy, ami a jelentését csak akkor kapja meg, ha mindhármát elolvassa az ember.

Játék az egész.

Eddig tartott Balkéz ötödik szövege. Amíg olvastam, megivott egy sört, és úgy csinált, mintha nem figyelne: félig az ablakon nézett ki, félig befelé, mintha semmi sem érdekelné igazán, de semmiről sem akar lemaradni. De én tudtam, hogy a reakcióimat figyeli, az arcomat nézi, a szemeim, és alig várja, hogy befejezzem az olvasást, és kérdezhesen:

- Na, szerinted milyen ez az „életszagú” történet-vázlat?

- Elsőre nem rossz. Persze meg kell írnod, mert csak akkor lehet biztos véleményt mondani róla. Egy elképzelés lehet jó, sőt, minden elképzelés jó. Minden elképzelést meg lehet jól írni. Nagyon jól is. De rosszul, sőt, nagyon rosszul is. Mert ugye mindent el lehet rontani. És még valami: te is mondtad, és ebben egyetértünk: egy elképzelésből szerintem sohasem az fog kialakulni, aminek eredetileg indult; a történet alakítja magát. Megszüli önmagát, így a szerzőt is. Sőt, a hőstét is a történet szüli meg. Az alakot is, a megállóban.

- Miért, szerinted kicsoda az ott lent?

- Nem tudom.

- És te hogy fejeznéd be a történetet?

- Én valószínűleg olyan megoldást találnék, hogy lemégy megnézni, de nem úgy, mint a múltkor és azután is, hogy csak álltok egymás mellett, adsz neki tüzet, de nem egy lánggal, mert ugye a búrok óta azt nem lehet, és nem csak úgy, hogy ülsz a padon és írsz mellette, róla írsz és fantáziálsz, hanem beszélgetsz is vele, és megkérdezed, kicsoda is ő valójában, és legnagyobb meglepetésedre engem találnál ott. Hogy aztán most arról van-e szó, hogy mindvégig én álltam-e ott, tehát hogy én vagyok-e az, akit

láttál, kérdéses maradna. Lehetne, hiszen akkor kezded el látni az alakot, amikor a szobába lettél zárva, és amikor én nem voltam melletted, mert hiszen kórházban voltam, vagy legalábbis te azt hitted, mert azt akartam, hogy azt hidd. Ebben az esetben szó lehet egy kísérletről: én eltűnök mellőled, magadra hagyalak, mindazonáltal végig veled maradok – gondolatban. Sőt: te maradsz velem. Hiszen végig rólam írsz. Tényleg: láttad egyszer is annak az embernek az arcát?

- Nem, tisztán soha. De szakállas volt, neked pedig nincs szakállad.
- Álszakállról nem hallottál?
- Tényleg kísérlet volt?

- Dönts el, én nem mondok semmit. Illetve még annyit – és ez közben jutott az eszembe –, hogy befejezhetném úgy is a történetet, hogy te lemégy a sarokra és nem találsz ott senkit. Nem érted a dolgot, hiszem megkérdőjeleződik benned az egyetlen fix dolog, ami bezártságod alatt végig veled volt. Az az ember nem tűnhet csak úgy el, gondolod, mert ő a te világodnak a része, mégpedig pontosan úgy, ahogy eddig: ott, a sarkon kell állnia, ott kell lennie, mert a világot nem változtathatja meg egy kósza gondolat, egy jöttment akarat, hogy elmegy onnan, mert például unja. Nem, te tudod, hogy ez nem lehet így, de még mindig nem érted a dolgot: akkor mégis, hogy van az, hogy nincs ott. Elkezdted várni, hiszen nélküle mit sem ér az életed, eddig is csak vele foglalkoztál, róla írtál. Az összes szöveged hőst keresed ott, a sarkon, őt várod. Lehet, hogy napokig, hetekig, évekig nem fog jönni, és te rájössz, hogy nem tudsz mást csinálni, mint várni tovább. Ő lettél te, te lettél ő. És önmagad várod, önmagad keresed mindig. A szövegeid hőst. Akiről mindig írtál. Na, mit szólsz?

- Érdekes.
- Vagy lehet, hogy valaki más téged fog nézni ugyanabból vagy egy másik ablakból. Lehet, hogy éppen én. Lehet, hogy Balogh Tamás. És lehet, hogy ő fog rólad írni.
- Jaj, így elrontani ezt a remek témát, mint én vagyok!? Nem, nem akarom, hogy BT írjon rólam. Ne ez legyen a történet vége!
- Ahogy akarsz... Vagy legyek gonosz, és írjak neki?
- Ez viccnek is rossz.
- Pedig nem viccelek: tényleg, írok neki, hogy itt vagy te, aki írtál róla, és hogy milyen jó téma vagy, egy alak, aki mindig mindennel elvágja magát, aztán amikor egy bezárt szobába kerül, írni kezd, jaj, ez tényleg jó, és akkor majd ő kitalálja a végét... De nem, nem is írok, inkább telefonálok neki, biztos benne van a telefonkönyvben. Már megyek is...

- Ezt nem teheted!

- Miért ne tehetném? Én már nem hiszek neked; megtehetem. És tudd meg, hogy tehetségtelen „író” vagy, tehetségtelenebb, mint Balogh. Ezt onnan tudom, hogy a kórházban – vagy a sarkon, ugye – elolvastam ezt-azt tőle. És nem hiszem el azt sem, hogy nem ismered Paul Austert, mert szerintem igenis őt utánzod, mert igen: te mindig utánzol valakit... igen... nincs stílusod, nem is vagy önálló, csak egy függvény vagy, mások függvénye. Például Italo Calvinoé. Ja, persze, nem ismered... Calvino olasz író, ettől függetlenül a kubai Santiago de las Vegasban született 1923-ban, de gyermekkorától Olaszországban él. Korai írásai partizánokról szólnak, azután írt meseregényeket (A kettészelt őrgyőr, A fáramászó báró, A nemlétező lovag), írt a nagyvárosról (A smog-felhő) és írt még sok mást is, de te nem ezeket utánzod, hanem a Se una notte d'inverno un viaggiatore-t, amely 1979-ben jelent meg olaszul, aztán 1985-ben magyarul is, Ha egy téli éjszakán egy utazó címmel. Utánzod, ez biztos, hiszen

ugyanazt csinálod, amit ő: írsz pár szöveget, megpróbálsz mindet más stílusban... és ahol igazán lebuktatod magad, te, a Nagy Utánzó, az az, hogyha összeolvassuk a történetek címeit, egy újabbat kapunk. Vagy te nem vetted észre, hogy ez így van? Érdekes. Akkor figyelj! Az első történet címe: EGY SZOBÁBAN ÉS PAPÍRON, a másodiké, a krimié: ÖNMAGÁNAK FELADATOT ADVA, az amnéziásé: MINDIG ÖNMAGÁT KERESVE, a Baloghosé: MERT NEM TUD MÁSRÓL ÍRNI és végül az utolsóé: ÉS VÉGÜL BELESZERETNI A MŰBE. Mind csupa nagybetűvel, mint Calvinonál. De ez csak formaság, mindegy, csak egy kis utánzás. De olvasd össze őket: EGY SZOBÁBAN ÉS PAPÍRON ÖNMAGÁNAK FELADATOT ADVA MINDIG ÖNMAGÁT KERESVE MERT NEM TUD MÁSRÓL ÍRNI ÉS VÉGÜL BELESZERETNI A MŰBE. Mi ez? Ars poética? Már ilyened is van? Nocsak. Vannak szerzők, akiknek egész életük és munkásságuk alatt nincs. Mindegy, te tudod... Ja, és még valami: Calvinonál volt egy igazi történet is, a keret, az Olvasó és az Olvasónő szerelme, és ő tíz fejezetet írt, és abból lehetett összeolvasni az újabbat, de azért te ne hogy írd még ötöt, ne pazarold a papírt és az írószert. Ne írd többet, hiszen mindig túlírod magad, minden második mondatot felesleges... sőt, mindegyik az. Ezért mondom, ne is fáraszd magad. Ha csak nem akarsz rossz írókat utánozni.

- Dögölj meg!

- Az a baj, hogy őszintén véleményt mondtam? Nem bírod a kritikát? Hát, akkor tényleg őszintén javaslom, hogy ne írd többet. Azt hagyd inkább másokra. Te hagyd pl. Baloghra – ja igen, telefonálni indultam.

- Dögölj meg!

- Miért tenném? Én csak jót akarok neked. Tudod, én mindig csak jót akartam neked. Most is.

- Ez nem igaz. Az egyetlen jó, amit eddig tettél velem, az, hogy bezárattál. Bár soha ne jöttél volna ki a kórházból – ha ott voltál egyáltalán. Végeztem veled, vége a barátságunknak!

- Ahogy akarod.

Így veszünk össze.

- Igen, elmegyek, még mielőtt te mész el telefonálni – kiabálta Balkéz, miközben felvette kabátját és fejébe nyomta kalapját. Mikor kezével a kilincset fogta, még visszaszólt:

- Megyek a buszmegállóba, és megkérdezem tőle, kicsoda is valójában.

Ezzel kiment a szobából.

Én pedig odaléptem az ablakhoz és kinéztem rajta: nem láttam ott senkit.

„Mert eljött végre a pillanat, amikor feláll a székről, fejébe nyomja kalapját, és kísétál az ajtón. És ettől a perctől fogva már nem tudunk semmit.”

(Paul Auster: Kísértetek)